

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KRAKOWIE**

**PROTOKÓŁ
Z POSIEDZENIA KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU
ZWOŁANEJ CELEM WYPRACOWANIA
ZAŁOŻEŃ DO SPORZĄDZENIA
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA LIMANOWA
NA OKRES OD 01.01.2026 R. DO 31.12.2035 R.
I PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA TEGO PLANU NA ŚRODOWISKO**

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ

SKRÓTY NAZW INSTYTUCJI I PRZEDSIĘBIORSTW

DGLP – DYREKCJA GENERALNA LASÓW PAŃSTWOWYCH
RDLP – REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
RDOŚ – REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
ZOL – ZESPÓŁ OCHRONY LASU
NADL. – NADLEŚNICTWO
M.P. – MONITOR POLSKI

SKRÓTY POJĘĆ Z ZAKRESU LEŚNICTWA I OCHRONY PRZYRODY

PUL – PLAN URZĄDZENIA LASU
KZP – KOMISJA ZAŁOŻEŃ PLANU
NTG – NARADA TECHNICZNO–GOSPODARCZA
IOL – INSTRUKCJA OCHRONY LASU
IUL – INSTRUKCJA URZĄDZANIA LASU
ZHL – ZASADY HODOWLI LASU
SILP – SYSTEM INFORMATYCZNY LASÓW PAŃSTWOWYCH
LMN – LEŚNA MAPA NUMERYCZNA
EGiB – EWIDENCJA GRUNTÓW I BUDYNKÓW
POP – PROGRAM OCHRONY PRZYRODY
POŚ – PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO
TD – TYP DRZEWOSTANU
PLH – SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK
PLB – OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW
SDF – STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH
KO – KLASA ODNOWIENIA
KDO – KLASA DO ODNOWIENIA
OHZ – OŚRODEK HODOWLI ZWIERZYNY
SPOSOBY ZAGOSPODAROWANIA – RĘBNIE
    IIa – RĘBNIA CZĘŚCIOWA WIELKOPOWIERZCHNIOWA
    IIIa – RĘBNIA GNIAZDOWA ZUPEŁNA
    IIIb – RĘBNIA GNIAZDOWA CZĘŚCIOWA
    IVa – RĘBNIA STOPNIOWA GNIAZDOWA
    IVd – RĘBNIA STOPNIOWA GNIAZDOWA UDOSKONALONA
    V – RĘBNIA PRZERĘBOWA
STOSOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE
    CW – CZYSZCZENIA WCZESNE
    CP – CZYSZCZENIA PÓŻNE
    CP-P – CZYSZCZENIA PÓŻNE Z POZYSKANIEM DREWNA
    TW – TRZEBIEŻ WCZESNA
    TP – TRZEBIEŻ PÓŻNA

TYPY SIEDLISKOWE LASU

BMGŚW – BÓR MIESZANY GÓRSKI ŚWIEŻY

BMGB – BÓR MIESZANY GÓRSKI BAGIENNY

LMWYŻŚW – LAS MIESZANY WYŻYNNY ŚWIEŻY

LWYŻW - LAS WYŻYNNY WILGOTNY

LWYŻŚW - LAS WYŻYNNY ŚWIEŻY

LŁWYŻ – LAS ŁĘGOWY WYŻYNNY

LMGŚW – LAS MIESZANY GÓRSKI ŚWIEŻY

LGŚW – LAS GÓRSKI ŚWIEŻY

LGW – LAS GÓRSKI WILGOTNY

LŁG – LAS ŁĘGOWY GÓRSKI

OLJG – OLS JESIONOWY GÓRSKI

SKRÓTY GATUNKÓW DRZEW

So – SOSNA

So.c – SOSNA CZARNA

Św – ŚWIERK

Jd – JODŁA

Md – MODRZEW

Bk – BUK

Db – DĄB (DĘBY)

Dbb – DĄB BEZSZYPUŁKOWY

Db.c – DĄB CZERWONY

Gb – GRAB

Js – JESION

Jw – JAWOR

Kl – KLON

Lp – LIPA (LIPY)

Wz – WIAZ (WIAZY)

Brz – BRZOZA

OI – OLCHA CZARNA

Wb – WIERZBY

Os – OSIKA

Tp – TOPOLE

Obrady Komisji Założeń Planu odbyły się w dniu 19.10.2023 r. w siedzibie Nadleśnictwa Limanowa i dotyczyły wypracowania założeń do sporządzenia projektu Planu Urządzenia Lasu wraz z Programem ochrony przyrody i Prognozą oddziaływania tego planu na środowisko dla Nadleśnictwa Limanowa na lata 2026–2035, w oparciu o wytyczne zawarte w Instrukcji Urządzania Lasu część I, stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21.11.2011 r.

Spotkaniu przewodniczył Pan Michał Goś Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Krakowie.

Lista uczestników Komisji stanowi załącznik do protokołu. Po przedstawieniu referatu Nadleśniczego Nadleśnictwa Limanowa i koreferatu Kierownika Zespołu ds. Urządzania Lasu i Geomatyki RDLP w Krakowie, a także w wyniku omówienia zgłoszonych postulatów i przeprowadzonej dyskusji Komisja przyjęła następujące ustalenia:

Część A. Wytyczne w sprawie organizacji prac urządzeniowych.

1. Prace siedliskowe, w tym prace fitosocjologiczne.

Nadleśnictwo posiada operat glebowo-siedliskowy sporządzony wg stanu na rok 2014 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie. W opracowaniu tym wyróżniono 11 typów siedliskowych lasu (BMGśw, BMGb, LMwyżśw, Lwyżw, Lwyżśw, LŁwyż, LMGśw, LGśw, LGw, LŁG, OLJG). Ponadto w trakcie obowiązywania aktualnego PUL zaszła potrzeba uzupełnienia dokumentacji urządzeniowej o materiały uwzględniające zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lubogoszcz PLH120081 w części pokrywającej się z obszarem będącym w zarządzie Nadleśnictwa Limanowa. W związku z powyższym PUL na lata 2016-2025 został zmieniony aneksem zatwierdzonym przez Ministra Klimatu i Środowiska w dniu 30.03.2021 r. (znak pisma zatwierdzającego DLŁ-WGL.8100.5.2021).

Wraz ze sporządzaną dokumentacją urządzeniową opracowany zostanie (zaktualizowany) zakres zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lubogoszcz PLH120081.

W projekcie PUL należy uwzględnić zapisy ujęte w obowiązujących planach zadań ochronnych obszarów Natura 2000. Ww. opracowania zostaną wykorzystane przy tworzeniu projektu Planu Urządzenia Lasu.

2. Prace przygotowawcze.

2.1. Zebranie i zestawienie danych o obszarach chronionych w Nadleśnictwie i funkcjach lasu, z uwzględnieniem obszarów Natura 2000 wyznaczonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Dane zebrane przez Nadleśnictwo oraz przedstawione we wstępnej wersji mapy funkcji lasu i obszarów chronionych, a obejmujące informacje o obszarach chronionych w Nadleśnictwie i funkcjach lasu, z uwzględnieniem obszarów Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo oraz w jego zasięgu terytorialnym, należy wykorzystać jako materiały wyjściowe do dalszych prac. W tym celu należy posłużyć się danymi uzyskanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie oraz

informacjami ze Standardowych Formularzy Danych dla obszarów Natura 2000. Warstwy geometryczne do dalszych prac, dla granic obszarów Natura 2000 i innych form ochrony przyrody zostaną przyjęte wg danych przekazanych przez RDOŚ w Krakowie oraz warstw udostępnianych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Utworzone w latach 2016–2025 formy ochrony przyrody oraz drzewostany wyłączone z użytkowania głównego (na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego lasami), zostaną uwzględnione w projekcie Planu Urządzenia Lasu oraz ujęte w zaktualizowanym Programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa, a ich granice będą przedstawione na odpowiednich mapach przeglądowych i sytuacyjnych.

Podział na kategorie ochronności dla Nadleśnictwa Limanowa w projekcie PUL zostanie zaktualizowany zgodnie z obecnym stanem. W tym celu Nadleśnictwo przy współpracy z wykonawcą projektu PUL i w uzgodnieniu z RDLP w Krakowie opracuje wymaganą dokumentację oraz przeprowadzi czynności związane z wystąpieniem do organu właściwego ws. wydania decyzji o uznaniu lasów za ochronne.

2.2. Zebranie informacji dotyczących podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, decyzja w sprawie ewentualnej korekty lasów ochronnych oraz uzgodnienie wykazu drzewostanów wyłączonych z użytkowania głównego.

Wykonawca sporządzający projekt Planu Urządzenia Lasu w elaboracie winien przedstawić temat: „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska”, w odniesieniu do opracowywanego aktualnie projektu Planu Urządzenia Lasu oraz syntetycznie zaprezentować te założenia podczas obrad NTG.

Powyższe zagadnienie należy opracować na podstawie informacji przedstawionych na posiedzeniu Komisji Założeń Planu, a zebranych poniżej oraz uzyskanych od służb zajmujących się planowaniem przestrzennym i strategią rozwoju w małopolskim urzędzie wojewódzkim oraz w powiatach i gminach właściwych dla zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa. Należy również uwzględnić zmiany, które mogą nastąpić w trakcie prac nad projektem PUL.

Dokumenty dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu przedstawione w referacie Nadleśniczego zostały ujęte w tabeli poniżej. Wykonawca projektu PUL zaktualizuje przedstawione dane.

Tabela 1. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu.

Jednostka	Rodzaj dokumentu			
	Strategia rozwoju	Program Ochrony Środowiska	Stadium uwarunkowań	Plan zagospodarowania przestrzennego
Województwo małopolskie	Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020. Uchwała Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dn. 26.09.2011 r. Zaktualizowana uchwałą Nr	Program Strategiczny Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 Zatwierdzony Uchwałą Nr LVI/894/14 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dn. 27.10.2014 r.	-	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego zatwierdzony uchwałą Nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dn. 22.12.2003 r. [Zmieniony Uchwałą Nr XLVII/732/18

Jednostka	Rodzaj dokumentu			
	Strategia rozwoju	Program Ochrony Środowiska	Stadium uwarunkowań	Plan zagospodarowania przestrzennego
	XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dn. 17.12.2020 r.]	[Zaktualizowany Uchwałą Nr XLVIII/684/21 2021 r. Sejmiku Województwa Małopolskiego z dn. 27.12. 2021 r. na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r.]		Sejmiku Województwa Małopolskiego z dn. 26.03.2018 r.]
Powiat limanowski	Strategia Rozwoju Powiatu Limanowskiego na lata 2019-2025.Zatwierdzona Uchwałą Nr VI/74/19 Rady Powiatu Limanowskiego z dn. 14.06.2019 r.	Program Ochrony Środowiska Powiatu Limanowskiego na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026. Zatwierdzony Uchwałą Nr X/118/19 Rady Powiatu Limanowskiego z dn. 20.12.2019 r.	-	-
Gmina Dobra	Strategia Rozwoju Gminy Dobra na lata 2014-2024. Uchwała Nr LIII-425/14 Rady Gminy Dobra z dn. 7.11.2014 r.	-	Studium uwarunkowań i kierunku zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobra: Uchwała Nr XII/111/99 Rady Gminy Dobra z dn. 28.12.1999 r. [Przystąpienie do zmiany: Uchwała Nr XL/275/22 Rady Gminy Dobra	Uchwała Nr XXIII-143/16 Rady Gminy Dobra z dnia 22 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobra.
Gmina Jodłownik	Strategia Rozwoju Gminy Jodłownik Uchwałą Rady Gminy nr 35/221/2017 z dnia 26 czerwca 2017 r.	-	Studium uwarunkowań i kierunku zagospodarowania przestrzennego Gminy Jodłownik: Uchwała Nr XV/89/2015 Rady Gminy Jodłownik z dn. 09.11.2015 r. [Przystąpienie do zmiany: Uchwała Nr XXXV/216/2017 Rady Gminy Jodłownik z dn. 26.06.2017 r.]	Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jodłownik zatwierdzony Uchwałą Nr XXIII/150/08 Rady Gminy Jodłownik z dn. 26 listopada 2008 r. [Zmieniony Uchwałą Nr L/311/2018 Rady Gminy Jodłownik]
Gmina Kamienica	Strategia Rozwoju Gminy Kamienica na lata 2016-2023. Uchwała Nr XV/140/16 Rady Gminy Kamienica z dn.03.06.2016 r.	-	Studium uwarunkowań i kierunku zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamienica: Uchwała Nr X/82/99 Rady Gminy Kamienica z dn. 28.12.1999 r.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamienica zatwierdzony Uchwałą Nr XXIII/154/05 Rady Gminy Kamienica z dn. 16.08.2005 r. [Zmieniony Uchwałą Nr XXV/190/13 Rady Gminy Kamienica z dn. 11.06.2013 r.]
Gmina Laskowa	Strategia Rozwoju Gminy Laskowa na lata 2021-2030.Uchwała Nr XXXI/225/21 Rady	Program Ochrony Środowiska Gminy Laskowa na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Laskowa zatwierdzony Uchwałą Nr L/268/10 Rady Gminy Laskowa z dn.

Jednostka	Rodzaj dokumentu			
	Strategia rozwoju	Program Ochrony Środowiska	Stadium uwarunkowań	Plan zagospodarowania przestrzennego
	Gminy Laskowa z dn. 13.09.2021 r.	Uchwała Nr 1237/14 Rady Gminy Laskowa z dn.29.09.2014 r.	Gminy Laskowa Uchwała Nr L/267/10 Rady Gminy Laskowa z dn. 16.06.2010 r.	16.06.2010 r. [Zmieniony Uchwałą Nr XXXII/211/13 Rady Gminy Laskowa z dn. 14.06.2013 r.]
Gmina Limanowa	Strategia Rozwoju Gminy Limanowa na lata 2021-2030. Uchwała Nr XXI/237/2021 Rady Gminy Limanowa z dn. 09.12.2021 r.	Program Ochrony Środowiska Gminy Limanowa na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029. Uchwała Nr XXIII/256/2022 Rady Gminy Limanowa z dn. 31.03.2022 r.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Limanowa: Uchwała Nr XVIII/118/2004	-
Miasto Limanowa	Strategia Rozwoju Miasta Limanowa na lata 2014-2020, Uchwała nr LXXIV/481/2014 Rady Miasta Limanowa z dnia 28.10.2014 r.	Program Ochrony Środowiska dla Miasta Limanowa, Uchwała nr XXX/190/2004 Rady Miasta Limanowa z dnia 29.10.2004 r.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Limanowa, Uchwała nr XXIII/168/2000 Rady Miasta Limanowa z dnia 28.06.2000 r., zmienione uchwałą Rady Miasta Limanowa nr XXIV/170/2008 z dnia 31.10.2008 r. [w trakcie opracowywania kolejna zmiana]	Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Limanowa, Uchwała nr XXXIII/199/2004 Rady Miasta Limanowa z dnia 10 grudnia 2004 r.
Gmina Mszana Dolna	Strategia Rozwoju Gminy Mszana Dolna na lata 2017-2023. Uchwała Nr XXXIII/338/2017 Rady Gminy Mszana Dolna z dnia 28.02.2017 r.	Program Ochrony Środowiska Gminy Mszana Dolna na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024. Uchwała Nr XLIII/ 523/2017 Rady Gminy Mszana Dolna z dn. 29.12.2017 r. [Gmina Mszana Dolna jest w trakcie opracowywania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mszana Dolna na lata 2024-2028 z perspektywą do roku 2030.]	Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna Uchwała Nr XXXVI/378/2021 z dn. 09.07.2021 r.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mszana Dolna - Glisne: Uchwała Nr XXVIII/229/04 z dn. 31.08.2004 r. Kasina Wielka: Uchwała Nr XXXIV/281/05 z dn. 28.01.2005 r. [Zmieniony Uchwałą Nr XLV/563/2018 z dn. 05.03.2018r] Kasina Mała: Uchwała Nr XXXI/253/04 z dn. 30.11.2004 r. [Zmieniony Uchwałą Nr VII/101/19 z dn. 29.03.2019r] Lubomierz: Uchwała Nr XXX/248/04 z dn. 21.10.2005 r. [Zmieniony Uchwałą Nr XXVII/285/20 z dn. 30.10.2020 r] Łętowe: Uchwała Nr XX/249/04 z dn. 21.10.2004 r. Łostówka: Uchwała Nr XXVIII/230/04 z dn. 31.08.2004 r. [Zmieniony Uchwałą Nr XVIII/214/20 z dn. 30.01.2020 r.] Mszana Górna: Uchwała Nr XXVIII/231/04 z dn. 31.08.2004 r. Zmieniony Uchwałą Nr: XXXV/388/09 z dn.

Jednostka	Rodzaj dokumentu			
	Strategia rozwoju	Program Ochrony Środowiska	Stadium uwarunkowań	Plan zagospodarowania przestrzennego
				30.03.2009 r.] Łostówka: Uchwała Nr XXVIII/232/04 z dn. 31.08.2004 r. [Zmieniony Uchwałą Nr V/44/07 z dn. 21.02.2007 r.] Raba Niżna: Uchwała Nr XXX/247/04 z dn. 21.10.2004 r. [Zmieniony Uchwałą Nr XLV/564/2018 z dn. 05.03.2008 r.]
Miasto Mszana Dolna	-	-	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mszana Dolna: Uchwała Nr LXII/504/2023 Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej z dn. 20.03.2023 r.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mszana Dolna zatwierdzony Uchwałą Nr XX/148/2004 Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej z dn. 28.12.2004 r. [Zmieniony Uchwałą Nr LXIII/516/2023 Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej z dn. 24.04.2023 r.]
Gmina Słopnice	Strategia Rozwoju Gminy Słopnice zatwierdzona na posiedzeniu Zarządu w 1999 r.	Program Ochrony Środowiska Gminy Słopnice Zatwierdzony Uchwałą Nr XXII/139/05 z dnia 25 kwietnia 2005 r.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Słopnice Uchwała Nr XII/86/99 Rady Gminy Słopnice z dn. 29.12.1999 r.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Słopnice zatwierdzony Uchwałą Nr XV/103/04 Rady Miejskiej w Gminy Słopnice z dn. 26.08. 2004 r. [Zmieniony Uchwałą Nr XXIV/217/22]
Gmina Tymbark	Strategia Rozwoju Gminy Tymbark na lata 2015-2022 UCHWAŁA NR IX/40/2015 z dnia 27.05.2015 RADY GMINY TYMBARK w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tymbark na lata 2015-2022 Uchwała Nr XLIII/333/2023 Rady Gminy Tymbark z dn. 16 lutego 2023 r. w sprawie: przystąpienia do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Tymbark na lata 2023-2033 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii.	Program Ochrony Środowiska Gminy Tymbark na lata 2005-2012. UCHWAŁA NR XV/190/05 z dnia 11.07.2005 RADY GMINY TYMBARK w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Tymbark	Studium uwarunkowań i kierunku zagospodarowania przestrzennego Gminy Tymbark: Uchwała Nr X/92/99 z dn. 29.12.1999 r. - Zmienione Uchwałą Rady Gminy Tymbark Nr XXXII/238/2021 z dn.18.10.2021 r.	Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Tymbark zatwierdzony Uchwałą Nr XXIII/172/05 Rady Gminy Tymbark z dn. 31.03.2005 r.

W ww. dokumentach planistycznych zagadnienie gospodarki leśnej ujęte zostało w różny sposób. Omawiając zagadnienie zagospodarowania przestrzennego regionu wykonawca projektu PUL skoncentruje się na dokumentach dotyczących powiatów i gmin. Poniżej

przedstawiono najważniejsze elementy zawarte w strategiach i programach ochrony dla województwa i gmin z obszaru Nadleśnictwa.

Analiza programów szczebla wojewódzkiego

Województwo małopolskie

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 przyjęta Uchwałą XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku. Aktualizacja Uchwałą numer XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 roku.

Najważniejsze cele dotyczące gospodarki leśnej i ochrony środowiska.

1. Konserwacja różnorodnych ekosystemów: zachowanie różnorodności flory i fauny poprzez ochronę lasów, torfowisk, łąk, muraw kserotermicznych oraz siedlisk górskich.
2. Ochrona siedlisk przyrodniczych: zabezpieczenie unikalnych i cennych siedlisk, takich jak torfowiska, źródła, murawy naskalne, poprzez tworzenie rezerwatów, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.
3. Poprawa jakości wód: działania mające na celu ochronę źródeł wody pitnej, zapobieganie zanieczyszczeniom i osuszaniu terenów podmokłych.
4. Ochrona przed zagrożeniami: przeciwdziałanie sukcesji zbiorowisk roślinnych, inwazji gatunków obcych, zmianom klimatycznym i zagrożeniom związanym z działalnością człowieka.
5. Zrównoważone zarządzanie lasami: pozyskiwanie drewna w sposób zrównoważony, wspieranie ekstensywnej gospodarki leśnej, zachowanie różnorodności gatunkowej i wiekowej drzewostanów.
6. Wspieranie działań na rzecz krajobrazu: ochrona i kształtowanie krajobrazu, dbanie o tereny zieleni publicznej i przestrzenną ochronę zasobów przyrodniczo-krajobrazowych.
7. Korytarze ekologiczne: tworzenie łączności między siedliskami przyrodniczymi umożliwiającej migrację zwierząt i zachowanie różnorodności biologicznej.
8. Poprawa świadomości lokalnych społeczności: edukacja i informowanie mieszkańców o ochronie środowiska, zarządzaniu lasami i znaczeniu bioróżnorodności dla jakości życia.
9. Współpraca międzynarodowa: realizacja unijnych strategii i programów dotyczących ochrony bioróżnorodności, współpraca z innymi regionami i krajami w celu ochrony przyrody na szczeblu międzynarodowym.

Program Strategiczny Ochrony Środowiska na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 roku Zatwierdzony Uchwałą numer XLVIII/684/21 2021 r Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 grudnia 2021 roku.

Najważniejsze cele dotyczące z ochrony bioróżnorodności, walorów krajobrazowych oraz prowadzeniem zrównoważonej turystyki i gospodarki leśnej.

1. Opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych: wypracowanie planów ochrony dla obszarów Natura 2000, parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych.
2. Realizacja działań ochrony przyrody: wdrożenie planów ochrony przez różne instytucje, jednostki naukowe, organizacje pozarządowe, gminy, właścicieli i zarządców terenów.

3. Monitoring i eliminacja gatunków inwazyjnych: śledzenie obszarów chronionych i siedlisk przyrodniczych w celu identyfikacji i eliminacji gatunków inwazyjnych szkodzących różnorodności biologicznej.
4. Zachowanie różnorodności biologicznej na terenach wiejskich: wykorzystanie programów rolno-środowiskowo-klimatycznych do ochrony różnorodności biologicznej na gruntach rolnych.
5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych przed presją inwestycyjną: ustalanie zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz ograniczenie zabudowy na cennych terenach.
6. Tworzenie nowych parków krajobrazowych: podjęcie uchwał w sprawie utworzenia nowych obszarów chronionych opartych o Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.
7. Ograniczenie presji turystycznej w parkach narodowych: opracowanie strategii udostępniania parków narodowych i monitorowanie liczby osób korzystających z poszczególnych miejsc i szlaków, aby zachować ich naturalne walory.
8. Rozwój turystyki ekologicznej i agroturystyki: promowanie oferty turystyki ekologicznej i agroturystyki dla zrównoważonego wykorzystania atrakcyjnych przyrodniczo terenów.
9. Zalesianie i pielęgnacja lasów: sporządzenie uproszczonych planów urządzenia lasu, inwentaryzacja stanu lasów, wdrażanie działań wspierających retencję na terenach leśnych oraz pielęgnacja cennych przyrodniczo i krajobrazowo siedlisk roślin.
10. Regulacja przepisów prawnych w zakresie ochrony przyrody: intensyfikacja działań zmierzających do regulacji przepisów prawnych w celu ograniczenia ruchu motorowego na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego zatwierdzony Uchwałą numer XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003. Zmieniony Uchwałą numer XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 roku zawiera:

Najważniejsze cele zagospodarowania przestrzennego dotyczące zasobów leśnych:

1. Powiększanie zasobów leśnych: Zalesianie nieużytków, gruntów rolnych i terenów niskiej jakości w celu poprawy środowiska, ochrony bioróżnorodności i zrównoważonej gospodarki leśnej.
2. Poprawa kondycji przyrodniczej lasów: Przywracanie naturalnych procesów ekologicznych, redukcja degradacji i zwiększenie różnorodności gatunkowej dla utrzymania bioróżnorodności i korzyści ekosystemowych.
3. Wielofunkcyjne gospodarowanie: Zrównoważone wykorzystanie zasobów leśnych dla ochrony środowiska, produkcji drewna, rekreacji, turystyki, ochrony wód, klimatu itp.

Najważniejsze cele zagospodarowania przestrzennego dotyczące ochrony przyrody i bioróżnorodności:

1. Ochrona i zachowanie przyrody: Działania na rzecz ochrony unikalnych ekosystemów, gatunków roślin i zwierząt oraz zasobów genetycznych.
2. Tworzenie spójnej sieci powiązań przyrodniczych: Budowanie sieci obszarów chronionych i ekologicznych połączonych naturalnymi korytarzami ekologicznymi, wspierających migrację zwierząt i utrzymanie bioróżnorodności.

Analiza programów i strategii szczebla powiatowego

A. Powiat Limanowski

Analiza powiatowych strategii rozwoju i programów ochrony środowiska

Strategia Rozwoju Powiatu Limanowskiego na lata 2019-2025 przyjęta Uchwałą numer VI/74/19 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 14 czerwca 2019 roku.

Najważniejsze cele intensyfikacji rozwoju turystyki i rekreacji na terenie powiatu Limanowskiego:

1. Inwestycje w bazę wypoczynkową i sportowo-rekreacyjną: budowa atrakcyjnych przestrzeni publicznych, miejsc rekreacji i wypoczynku, zagospodarowanie brzegów rzek i tworzenie kąpielisk, budowa schronisk turystycznych i punktów widokowych.
2. Kreowanie nowych atrakcji i produktów turystycznych: wykorzystanie różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego dla turystyki aktywnej, kulturowej, kulinarnej, pielgrzymkowej, rzemieślniczej i przyrodniczej. Wykorzystanie wód geotermalnych w Porębie Wielkiej i infrastruktury na górze Mogielica.
3. Współpraca samorządów i biznesu: współpraca z przedsiębiorcami, organizacjami i innymi podmiotami w celu promocji i rozwoju oferty turystycznej.
4. Działania promocyjne: wzmocnienie pozycji oferty czasu wolnego powiatu Limanowskiego poprzez promocję na szczeblu wojewódzkim oraz budowanie marki powiatu.

Najważniejsze cele racjonalnego użytkowania zasobów i ochrony środowiska:

1. Inwestycje w infrastrukturę ochrony środowiska: rozbudowa infrastruktury technicznej, w tym dostępu do wody i sieci kanalizacyjnej.
2. Wdrażanie nowych technologii: wykorzystanie energii z odnawialnych źródeł, wprowadzenie technologii zmniejszających emisje i poprawiających jakość powietrza.
3. Skuteczne zarządzanie odpadami: doskonalenie systemu gospodarowania odpadami w celu ochrony środowiska.
4. Podnoszenie świadomości ekologicznej: systematyczne edukowanie mieszkańców w zakresie ochrony środowiska.

Program Ochrony Środowiska Powiatu Limanowskiego na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026 roku przyjęty Uchwałą numer X/118/19 z dnia 20 grudnia 2019 roku.

Najważniejsze cele dotyczące gospodarki leśnej i ochrony środowiska:

1. Zrównoważone pozyskiwanie drewna: zapewnienie odpowiedniej ilości drewna dla przemysłu i społeczeństwa, zachowując równowagę ekosystemów leśnych.
2. Ochrona obszarów cennych przyrodniczo: działania na rzecz ochrony obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, minimalizujące wpływ działalności człowieka.
3. Edukacja ekologiczna mieszkańców: wdrażanie programów edukacyjnych, aby zwiększyć świadomość mieszkańców na temat znaczenia ochrony przyrody.
4. Zalesianie nieużytków i gruntów porolnych: przywracanie funkcji leśnych na nieużytkach i gruntach porolnych, aby zwiększyć powierzchnię lasów.
5. Rozwój infrastruktury turystycznej z uwzględnieniem ochrony przyrody: planowanie rozwoju infrastruktury turystycznej w harmonii z zachowaniem walorów przyrodniczych.

6. Bieżąca pielęgnacja istniejących form ochrony przyrody: zapewnienie odpowiedniej opieki dla istniejących obszarów chronionych, takich jak rezerваты przyrody i parki krajobrazowe.
7. Tworzenie nowych form ochrony przyrody: ewentualne ustanawianie nowych obszarów chronionych lub rozwijanie istniejących, aby objąć różnorodne ekosystemy i zagrożone gatunki.
8. Nadzór nad gospodarką leśną: ustanowienie skutecznych mechanizmów nadzoru i kontroli nad działaniami w ekosystemie leśnym, aby uniknąć nadmiernego wykorzystania zasobów.
9. Ograniczenie urbanizacji na obszarach cennych przyrodniczo: zapobieganie nadmiernej urbanizacji, aby zachować wartościowe siedliska i ekosystemy.
10. Odnawianie zdegradowanych drzewostanów: restytucja i odbudowa zdegradowanych ekosystemów w celu zachowania bioróżnorodności.
11. Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych: zapewnienie jakości i bezpieczeństwa zasobów wodnych.
12. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych: ograniczenie ilości odpadów na wysypiskach i promowanie recyklingu.
13. Akcje informacyjne dla mieszkańców: zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
14. Kampanie edukacyjne dotyczące jakości powietrza: poprawa jakości powietrza poprzez działania takie jak modernizacja instalacji grzewczych i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
15. Ochrona gleb przed degradacją rolniczą: propagowanie dobrych praktyk rolniczych, aby zapobiegać degradacji gleb.
16. Melioracje wodne i odwodnienia: działania przeciwdziałające skutkom powodzi i suszy.
17. Rozwój ekologicznej komunikacji publicznej: ograniczenie emisji spalin i poprawa jakości powietrza.

Analiza gminnych programów i strategii rozwoju

A. Gmina Dobra

Strategia Rozwoju Gminy Dobra na lata 2014-2024 przyjęta Uchwałą numer LIII-425/14 Rady Gminy Dobra z dnia 7 listopada 2014 roku.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Dobra, celów i kierunków działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska należą:

1. Zwiększenie poziomu wykorzystywania OZE (odnawialnych źródeł energii): promowanie energii odnawialnej, realizowanie projektów zwiększających wykorzystanie energii odnawialnej.
2. Poprawa zarządzania energią i środowiskiem naturalnym w Gminie: opracowanie i realizacja kompleksowego programu zarządzania energią i środowiskiem naturalnym w Gminie.
3. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i wód powierzchniowych: propagowanie postaw ekologicznych. Propagowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku rozwiązań ograniczających niską emisję.
4. Uporządkowana gospodarka odpadami stałymi i ciekłymi: rozbudowa systemów kanalizacyjnych, prowadzenie działań edukacyjnych kształtujących proekologiczne postawy mieszkańców.
5. Wdrożenie programu niskiej emisji: opracowanie i realizacja programu ograniczenia niskiej emisji na terenie Gminy.

B. Gmina Jodłownik

Strategia Rozwoju Gminy Jodłownik Uchwałą Rady Gminy nr 35/221/2017 z dnia 26 czerwca 2017 r.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Jodłownik, celów i kierunków działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska należą:

1. Zwiększenie udziału lasów i trwałych użytków zielonych.
2. Zrównoważony rozwój gospodarczy: dążenie do zrównoważonego rozwoju gospodarczego, który uwzględnia zarówno wzrost ekonomiczny, jak i ochronę środowiska oraz poprawę jakości życia mieszkańców.
3. Zrównoważone użytkowanie zasobów naturalnych: działania mające na celu intensyfikację produkcji na trwałych użytkach zielonych, jednocześnie uwzględniające aspekty ekologiczne i ochronę wód gruntowych i powierzchniowych.
4. Rozwój turystyki: tworzenie centrum agroturystyki, opracowanie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, włączenie się w sieć szlaków rowerowych i konnych, rozwijanie infrastruktury turystycznej.
5. Ochrona środowiska naturalnego: przeciwdziałanie zanieczyszczeniom, podejmowanie działań na rzecz ochrony przyrody, propagowanie praktyk ekologicznych, rozwijanie produkcji integrowanej i biologicznej.
6. Współpraca międzygminna i regionalna: nawiązywanie współpracy gospodarczej, kulturalnej i turystycznej z innymi gminami i regionami, aby zwiększyć potencjał rozwoju i wymiany doświadczeń.
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego: wspieranie lokalnych zespołów artystycznych, organizacja imprez kulturalnych, dbałość o zachowanie tradycji i folkloru regionu.

C. Gmina Kamienica

Strategia Rozwoju Gminy Kamienica na lata 2016-2023 przyjęta Uchwałą numer XV/140/16 Rady Gminy Kamienica z dnia 3 czerwca 2016 roku.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Kamienica, celów i kierunków działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska należą:

1. Utworzenie uzdrowiska w Szczawie: utworzenie uzdrowiska w miejscowości Szczawa, spełniającego warunki dotyczące surowców leczniczych, klimatu, środowiska i infrastruktury. Opracowanie operatu uzdrowiskowego, w tym wyznaczenie stref ochronnych (A, B, C).
2. Wykorzystanie potencjału kulturowego i naturalnego regionu: wykorzystanie potencjału kulturowego, naturalnego i historycznego gminy. Promocja dziedzictwa kulturowego, współpraca ponadlokalna i rozwój turystyki. Rozwój infrastruktury turystycznej, szlaków turystycznych i atrakcji rekreacyjnych.

D. Gmina Laskowa

Strategia Rozwoju Gminy Laskowa na lata 2021-2030 przyjęta Uchwałą numer XXXI/225/21 Rady Gminy Laskowa z dnia 13 września 2021 roku.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Laskowa, celów i kierunków działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska należą:

1. Zrównoważony rozwój środowiskowy: dążyć do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego, uwzględniać możliwość użytkowania tych zasobów przez przyszłe pokolenia.
2. Poprawa jakości życia i przestrzeni zamieszkania: poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa jakości przestrzeni zamieszkania.
3. Poprawa jakości powietrza: likwidacja palenisk opalanych paliwami stałymi, edukacja o szkodliwości spalania odpadów w indywidualnych paleniskach, promowanie inwestycji proekologicznych.
4. Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa: retencjonowanie wody, poprawa gospodarki wodnej, ochrona przed skutkami zmian klimatycznych.
5. Rozwój energetyki odnawialnej: zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej i ciepła, poprawa efektywności energetycznej przez rozwój energooszczędnego budownictwa.
6. Racjonalna gospodarka odpadami: zmniejszenie wytwarzania odpadów, zwiększenie recyklingu i odzysku, promowanie segregacji odpadów, edukacja społeczeństwa, walka z nielegalnymi wysypiskami.
7. Ochrona i kształtowanie bioróżnorodności: ochrona przyrody i krajobrazu, edukacja społeczeństwa, rozwijanie turystyki kwalifikowanej opartej o zasoby przyrodnicze,
8. Edukacja i współpraca społeczna: działania edukacyjne dla społeczności lokalnej, promowanie ekologicznych stylów życia, zachęcanie mieszkańców do udziału w programach proekologicznych, wspieranie działań kulturalnych.
9. Współpraca i zaangażowanie społeczności lokalnej: zaangażowanie mieszkańców, przedsiębiorców, placówek oświatowych oraz turystów w cele związane z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem.
10. Promocja programów proekologicznych: zachęcanie do ekologicznych źródeł ciepła, wsparcie przy składaniu wniosków do programów ogólnopolskich, realizacja programów edukacyjnych i poznawczych z zakresu ochrony środowiska.
11. Rozwój Turystyki i Infrastruktury Turystycznej: wsparcie i promocja rozwiązań przyjaznych dla środowiska, rozwój infrastruktury sportowej i turystycznej, wsparcie infrastruktury towarzyszącej na trasach turystycznych, wprowadzenie nowych funkcji i rozwój systemu informacji turystycznej, intensyfikacja i cyfryzacja oferty turystycznej, wykorzystanie mediów.

Program Ochrony Środowiska Gminy Laskowa na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021 przyjęty uchwałą numer 1237/14 z dnia 29 września 2014 roku.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Laskowa, celów i kierunków w zakresie ochrony środowiska należą działania:

1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody: zachowanie wartości przyrodniczych obszaru gminy oraz odpowiednie korzystanie z zasobów naturalnych, tak aby nie prowadziło to do ich degradacji czy wyczerpania.
2. Środowisko dla zdrowia – poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: poprawa jakości powietrza, wody i ogólnego stanu środowiska, co ma wpływ na zdrowie mieszkańców oraz ogólną jakość życia. Bezpieczeństwo ekologiczne oznacza minimalizację ryzyka występowania zagrożeń dla zdrowia i środowiska.

3. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa: stworzenie skutecznego systemu monitorowania, regulacji i działań mających na celu ochronę środowiska. Edukowanie społeczeństwa w kwestiach ekologicznych, zwiększanie świadomości i chęć działania na rzecz ochrony środowiska.

E. Gmina Limanowa

Strategia Rozwoju Gminy Limanowa na lata 2021-2030 przyjęta Uchwałą numer XXI/237/2021 Rady Gminy Limanowa z dnia 9 grudnia 2021 roku.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Limanowa, celów i kierunków działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska należą:

1. Rozwój infrastruktury: poprawa dróg, wodociągów, kanalizacji i technologii dla lepszego życia mieszkańców i rozwoju usług.
2. Planowanie przestrzenne: zagospodarowanie terenu zgodnie z inwestycjami, wartościami kulturowymi i ochroną przyrody.
3. Ochrona wartości: regulacje przestrzenne dla ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.
4. Rozwój turystyki: wykorzystanie dziedzictwa i przyrody dla turystyki i przemysłu rekreacyjnego. Poprawa oferty rekreacyjnej i turystycznej dla gości i turystów.
5. Zintegrowane Produkty Turystyczne: tworzenie atrakcyjnych produktów turystycznych opartych na dziedzictwie.
6. Promocja zdrowego stylu życia: popularyzacja sportu i aktywności rekreacyjnych dla zdrowego życia.
7. Wspieranie kultury: wsparcie organizacji kulturalnych i promocja dziedzictwa kulturowego.
8. Wykorzystanie przyrodniczego potencjału: rozwój turystyki poprzez ofertę i promocję.
9. Wzmacnianie źródeł dochodów: generowanie dochodów poprzez rozwój turystyki i rekreacji.

Program Ochrony Środowiska Gminy Limanowa na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 przyjęty uchwałą numer XXIII/256/2022 Rady Gminy Limanowa z dn. 31 marca 2022 r.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Limanowa, celów i kierunków w zakresie ochrony środowiska należą działania:

1. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, poprawa efektywności energetycznej, wzrost wykorzystania OZE, ograniczenie emisji spalin, edukacja ekologiczna.
2. Ochrona przed degradacją gleb: zapobieganie degradacji powierzchni ziem.
3. Poprawa klimatu akustycznego: ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego.
4. Zachowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm: ograniczenie zagrożenia PEM.
5. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi: ograniczenie negatywnego wpływu gospodarki rolnej na stan wód, ochrona obszarów przed powodzią.
6. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej: poprawa infrastruktury wodno-ściekowej.
7. Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin: ochrona złóż surowców mineralnych, rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

8. Racjonalne gospodarowanie odpadami: usuwanie wyrobów zawierających azbest, gospodarowanie odpadami komunalnymi, ograniczenie liczby dzikich wysypisk.
9. Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych: ochrona bioróżnorodności zasobów przyrodniczych.
10. Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.

F. Gmina Mszana Dolna

Strategia Rozwoju Gminy Mszana Dolna na lata 2017-2023 przyjęta Uchwałą numer XXXIII/338/2017 Rady Gminy Mszana Dolna z dn. 28 lutego 2017 r.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Mszana Dolna, celów i kierunków działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska należą:

1. Infrastruktura ruchu turystycznego: poprawa jakości i dostępności bazy turystycznej, rozwój sieci szlaków, ścieżek, tras pieszych, rowerowych, narciarskich. Budowa nowych platform widokowych, poprawa oznakowania atrakcji turystycznych.
2. Promocja oferty turystycznej: identyfikacja i promocja atrakcji, produktów lokalnych i usług turystycznych. Publikacja map, ulotek, aplikacji na urządzenia mobilne. Udział w akcjach promocyjnych i targach branżowych. Wspieranie lokalnych inicjatyw promujących walory turystyczne.
3. Infrastruktura służąca lokalnej gospodarce: rozbudowa i modernizacja sieci dróg, budowa i modernizacja parkingów. Organizacja przestrzeni do prezentacji i sprzedaży produktów lokalnych. Rozwój infrastruktury zabezpieczenia energetycznego.
4. Wysoki stopień przeciwdziałania zagrożeniom dla życia i mienia mieszkańców: zabezpieczenie rzek i potoków. Inwestycje w straż pożarną i organizacja akcji profilaktycznych.
5. Infrastruktura służąca lokalnej gospodarce i ochronie środowiska naturalnego: budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków, rozwój efektywnej gospodarki odpadami, usuwanie wyrobów zawierających azbest, termomodernizacja budynków i ograniczanie niskiej emisji, edukacja ekologiczna mieszkańców.

Program Ochrony Środowiska Gminy Mszana Dolna na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 przyjęty uchwałą numer XLIII/ 523/2017 Rady Gminy Mszana Dolna z dn. 29 grudnia 2017 r.

Najważniejsze cele dotyczące z ochrony bioróżnorodności, walorów krajobrazowych oraz prowadzeniem zrównoważonej turystyki i gospodarki leśnej.

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza: zmniejszenie zużycia energii końcowej, oszczędności w wydatkach budżetowych, poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji dwutlenku węgla, poprawa komfortu cieplnego, zmniejszenie hałasu oraz poprawa bezpieczeństwa.
2. Redukcja zanieczyszczenia środowiska: ograniczenie wprowadzania substancji szkodliwych dla środowiska, projektowanie kanalizacji sanitarnej, zmniejszenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Mszana Dolna.

G. Gmina Słupnice

Strategia Rozwoju Gminy Słupnice zatwierdzona na posiedzeniu Zarządu w 1999 r.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Słopnice, celów i kierunków działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska należą:

1. Zwiększenie dochodów producentów rolnych: popularyzacja produkcji integrowanej i biologicznej oraz tworzenie dla niej oprzyrządowania marketingowego, wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych, dokonanie przeglądu użytków rolnych pod kątem intensyfikacji produkcji z uwzględnieniem aspektów ekologicznych, opracowanie programu wykorzystania nieużytków rolnych.
2. Wzrost standardu wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunalną: rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, wybudowanie oczyszczalni ścieków, rozbudowa sieci telekomunikacyjnej, modernizacja, przebudowa i rozbudowa sieci dróg.
3. Ochrona istniejącego systemu przyrodniczego oraz jego rozbudowa w celu zachowania bioróżnorodności: zagospodarowanie obszarów objętych ochroną prawną, zwiększenie stopnia lesistości.
4. Podniesienie stopnia czystości wód powierzchniowych: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, wprowadzenie segregacji odpadów komunalnych.
5. Zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego: ochrona i poprawa stanu obiektów zabytkowych, promowanie zasobów dziedzictwa kulturowego.

H. Gmina Tymbark

Strategia Rozwoju Gminy Tymbark na lata 2015-2023.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Tymbark, celów i kierunków działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska należą:

1. Poprawa infrastruktury publicznej: rozwój kanalizacji sanitarnej, oświetlenia ulic, dróg gminnych.
2. Poszerzenie oferty edukacyjnej, kulturalno-sportowej, zdrowotnej i społecznej oraz wzrost bezpieczeństwa publicznego: rozwój infrastruktury sportowej i placówek oświatowych. Zajęcia pozalekcyjne, konkursy dla uczniów. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i klubami sportowymi.
3. Podniesienie świadomości ekologicznej i zastosowanie nowoczesnych technologii ekologicznych: programy gospodarki niskoemisyjnej. Modernizacja ekologicznych źródeł grzewczych. Wsparcie energii z odnawialnych źródeł. Edukacja społeczeństwa o ochronie środowiska.
4. Wsparcie przedsiębiorczości i efektywne funkcjonowanie przedsiębiorstw: rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej. Modernizacja dróg i linii kolejowych dla lepszej dostępności transportowej. Tworzenie miejsc pracy poprzez zmiany w Planie Zagospodarowania Przestrzennego i strefy przemysłowe.
5. Rozwój rekreacji i turystyki wraz z partnerstwami: rozbudowa infrastruktury turystycznej i ścieżek edukacyjnych. Imprezy kulturalno-rozrywkowe o zasięgu ponadlokalnym. Wsparcie lokalnego i regionalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Program Ochrony Środowiska Gminy Tymbark na lata 2005-2012.

Do najistotniejszych wytycznych dla Gminy Tymbark, celów i kierunków w zakresie ochrony środowiska należą działania:

1. Ochrona zasobów wodnych i racjonalizacja użytkowania wody: budowa studni głębinowych i sieci wodociągowych. Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej w celu uniknięcia strat wody. Edukacja i propagowanie oszczędzania wody. Budowa kanalizacji sanitarnej

i oczyszczalni ścieków. Ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz oczyszczalni ścieków.

2. Ochrona powierzchni ziemi i gleby: promowanie upraw energetycznych. Rekultywacja terenów zdegradowanych. Stabilizacja osuwiska. Kontrola pH w glebach rolniczych. Upowszechnianie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej.
3. Ochrona powietrza: termomodernizacja budynków w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń. Opracowanie planów zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepło. Wspieranie inwestycji w ogrzewanie bardziej ekologiczne. Edukacja ekologiczna dotycząca ochrony powietrza.
4. Przeciwdziałanie hałasowi: edukacja społeczna w celu zrozumienia problemu hałasu. Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniającego poziom dźwięku. Budowa ekranów akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych.
5. Ochrona przyrody, krajobrazu i walorów kulturowych: utrzymanie i ochrona obszarów przyrodniczo cennych. Utworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych. Promocja działań proekologicznych i tradycji kulturalnych. Renowacja budynków i budowli o wartościach historycznych. Realizacja terenów zieleni urządzonej oraz ścieżek rowerowych i spacerowych. Udział w utworzeniu parku krajobrazowego. Promocja programów rolnośrodowiskowych i ochrony nieleśnych zbiorowisk przyrodniczych.
6. Edukacja ekologiczna: organizacja konkursów, festynów i działań edukacyjnych. Włączanie dzieci i młodzieży do programów edukacyjnych. Szkolenia rolników z zakresu ekologii i praktyk rolniczych. Tworzenie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych

3. Wytyczne w sprawie formy przekazania bazy danych SILP na potrzeby projektu planu urządzenia lasu oraz decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami.

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Limanowa wykonany zostanie wg stanu na dzień 1.01.2026 r. Nadleśnictwo prowadzi rejestr gruntów i budynków zgodnie z wytycznymi zawartymi w Zarządzeniu Nr 2 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dn. 10.01.2019 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania lasów, gruntów i innych nieruchomości w Lasach Państwowych.

Nadleśnictwo przekaze wykonawcy projektu PUL dane (zgodnie z Zarządzeniem nr 13 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dn. 20.03.2007 r. w sprawie przenoszenia informacji pomiędzy planem urządzenia lasu dla nadleśnictwa i Systemem Informatycznym Lasów Państwowych (SILP) oraz w sprawie bieżącej aktualizacji stanu lasu w SILP (ZU-7019-11/07), na które składać się będą:

– Baza danych źródłowych i geometrycznych SILP, wg stanu na dzień przystąpienia do przekazania, poprzez przydzielenie dostępu do aplikacji WebTaksator (obligatoryjnie) oraz jednocześnie przekazanie bazy danych do programu Taksator (fakultatywnie).

W związku z planowanym wdrożeniem produkcyjnym nowego oprogramowania do obsługi prac urządzeniowych WebTaksator, przygotowane na etapie prac przygotowawczych podkłady geodezyjne powinny zostać wprowadzone do bazy SILP Nadleśnictwa przed przystąpieniem do prac urządzeniowych, ale też uzupełniane sukcesywnie wraz z pojawianiem się nowych danych. W przypadku konsultacji zapisów PUL przeprowadzonych pomiędzy wykonawcą projektu a kadrą Nadleśnictwa bezwarunkowo wykorzystane do tego celu będzie

oprogramowanie WebTaksator Dopuszczalna jest także (jako dodatkowa, fakultatywna) metoda tradycyjnego udostępnienia pierwodruków materiałów papierowych do konsultacji.

– Aktualna mapa ewidencji gruntów (warstwa działek, użytków gruntowych, punktów granicznych) w formie numerycznej wg stanu na dzień wykonania przygotowanych warstw ewidencyjnych, z uwzględnieniem zakresu ewentualnych zmian w stanie posiadania Nadleśnictwa na dzień 1.01.2026 r. (§10 części I IUL).

– Rejestr gruntów dla Nadleśnictwa w formie numerycznej oraz wydruku, potwierdzony przez Nadleśniczego z podaniem daty aktualności przekazywanych danych.

Podczas sporządzania projektu PUL wykorzystane zostanie oprogramowanie WebTaksator, będące obowiązkową aplikacją przeznaczoną do obsługi danych urzędzeniowych.

W przypadku, gdyby wystąpiła konieczność przekazania danych geometrycznych z SILP do aplikacji „Taksator” – powinno to być udokumentowane protokołem z informacją o aktualności przekazywanych danych i datą przekazania. Protokół winien podpisać Nadleśniczy, pracownik RDLP właściwy ds. zarządzania lasu oraz wykonawca projektu PUL.

Nadleśnictwo powinno pilnie wykonać prace przygotowawcze (geodezyjne) do planu urządzenia lasu. Niezbędne dane na potrzeby prac taksacyjnych powinny zostać przekazane wykonawcy projektu PUL.

W ramach tych prac na potrzeby właściwych prac urzędzeniowych winny być wykonane min. zestawienia powierzchni działek ewidencyjnych wraz z użytkami wg podziału administracyjnego (obręby ewid., gminy) i wg arkuszy map gospodarczych dla całego Nadleśnictwa. Granice działek ewidencyjnych i użytki gruntowe należy przyjąć zgodnie z ewidencją powszechną i stanem na gruncie, a następnie sporządzić geodezyjną bazę geometryczną dla aktualizacji LMN (baza działek, baza użytków oraz baza punktów granicznych).

Na potrzeby prac urządzenia lasu należy zestawić zmiany powierzchniowe w stanie posiadania od 2016 do 2025 roku. Materiały geodezyjne powinny być przekazane w formie cyfrowej (warstwy wektorowe i zestawienia, rejestr gruntów itp.).

Podczas obrad Komisji postanowiono, że Nadleśnictwo wstrzyma obrót gruntami (np. sprzedaż mieszkań i osad itp.) w III i IV kwartale 2025 r. Jeżeli Nadleśnictwo będzie posiadało wiedzę na temat ww. zmian przed zakończeniem II kwartału ostatniego roku obowiązywania PUL na lata 2016–2025, może o konieczności uwzględnienia wynikłych zmian i ich uwzględnieniu w projekcie PUL powiadomić wykonawcę, nie później niż przed rozpoczęciem III kwartału 2025 r.

4. Korekta podziału powierzchniowego nadleśnictwa oraz ewentualnego oznaczenia granic oddziałów.

Grunty przejęte przez Nadleśnictwo przed 2026 r. zostaną dołączone do istniejących oddziałów (z wyjątkiem wspomnianej w punkcie powyżej zmiany gruntów

w okresie III i IV kwartału ostatniego roku obowiązywania PUL). W trakcie prac urządzeniowych, a zwłaszcza po porównaniu podkładu geodezyjnego z sytuacją w terenie oraz w przypadku prowadzenia granic wyłączeń po istniejących drogach leśnych, może zaistnieć potrzeba dokonania korekty podziału powierzchniowego, zarówno pododdziałów jak i oddziałów. Wszelkie zmiany, które będą wymagały dokonania korekty podziału powierzchniowego (oddziałów), muszą zostać uzgodnione z Nadleśnictwem.

Wszystkie linie podziału powierzchniowego będą opisane jako istniejące. Wykonawca opíše przestoje na tych liniach oddziałowych, które będą wymagały poszerzenia. Oczyszczenie, poszerzenie linii oddziałowych oraz konserwacja i uzupełnienie znaków oddziałowych należą do obowiązków Nadleśnictwa.

5. Oznaczanie granic wyłączeń, grunty stanowiące współwłasność.

Zgodnie z §16 pkt 1 Instrukcji Urządzania Lasu część I, w trakcie prac terenowych zostaną zaznaczone wyloty i skrzyżowania wydzieleń (pododdziałów) przy liniach oddziałowych i drogach leśnych.

W przypadku działek pozostających we współwłasności (aktualnie brak) zostaną utworzone osobne pododdziały, oznaczone kolejnymi dalszymi literami po oznaczeniu pododdziałów o uregulowanym stanie posiadania, a na mapach granice gruntów we współwłasności, oznaczone zgodnie z częścią III IUL, w rozdziale II pkt 5.5.6 i 5.5.7. Na tego typu gruntach zostanie przeprowadzona inwentaryzacja (sporządzony zostanie opis drzewostanu), jednak nie będą na nich planowane wskazania dotyczące użytkowania rębego.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu.

Przy prowadzeniu prac taksacyjnych zostanie wykorzystana ortofotomapa dla zasięgu Nadleśnictwa. W pierwszym półroczu 2024 roku RDLP w Krakowie zwróci się z wnioskiem do Głównego Geodety Kraju o udostępnienie najświeższego opracowania fotogrametrycznego dla zasięgu Nadleśnictwa.

Na potrzeby prac urządzeniowych, wykonawcy nowego projektu PUL zostaną udostępnione dane wysokościowe pozyskane od Głównego Geodety Kraju (numeryczny model terenu i pokrycia terenu), w celu wykorzystania ich między innymi, do dokonania korekty przebiegu i lokalizacji elementów LMN (np. dróg, rowów i potoków leśnych).

7. Ujmowanie cech drzewostanów.

W trakcie prac terenowych zostaną określone również cechy drzewostanów zgodnie z częścią I Instrukcji Urządzania Lasu – § 26. W przypadku niemożności jednoznacznego określenia cechy drzewostanu, należy odstąpić od jej uzupełnienia. Wykazy drzewostanów wg cech zostaną uzgodnione między Nadleśnictwem, a wykonawcą projektu PUL.

Obecnie w aplikacjach urządzeniowych (WebTaksator / Taksator) istnieje możliwość pobrania informacji dotyczącej przypisanych cech dotyczących genetyki i selekcji zapisanych w bazie SILP. Wobec powyższego wszelkie zmiany dotyczące tych cech powinny zostać wprowadzone do bazy SILP przed przekazaniem jej dla wykonawcy

nowego PUL, jednocześnie wraz z najnowszą wersją programu Taksator, wykonawca będzie mógł dokonać zmian ww. cech w bazie.

Przed przekazaniem bazy SILP, Nadleśnictwo powinno uzupełnić wykazy obszarów chronionych w grupach powierzchni i osobliwościach, tak by wykonawca projektu PUL poprawnie przypisał wyłączenia leśne do konkretnej pozycji w bazie obszarów chronionych.

Cecha porolności drzewostanu powinna być utrzymana również w drugim pokoleniu drzewostanu, powstałego na gruntach porolnych.

Dla drzewostanów porastających grunty, które nie zostały ujęte w opracowaniu glebowo-siedliskowym, należy także opisywać podstawowe cechy taksacyjne gleby.

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych.

Nie przewiduje się utworzenia jednostek kontrolnych do celów planowania urządzeniowego i gospodarki leśnej określonych w § 32 IUL – część I. Opisy taksacyjne wskazują na występowanie w lasach Nadleśnictwa niewielu drzewostanów o budowie przerębowej, jeżeli jednak podczas lustracji takie drzewostany zostaną rozpoznane, to w zależności od ich liczby zostanie rozpatrzona możliwość utworzenia jednostek kontrolnych, w uzgodnieniu z Nadleśnictwem oraz RDLP w Krakowie.

9. Priorytety przebudowy drzewostanów.

Należy przyjąć następujące kryteria kwalifikowania drzewostanów do przebudowy:

- pilna przebudowa pełna z zastosowaniem użytkowania rębego w I 10-leciu – drzewostany, w których nastąpił silny rozpad, związany z nasilonymi uszkodzeniami od czynników biotycznych lub abiotycznych (np. drzewostany zamierające w wyniku działań jemioty lub raka jodły) prowadząca do wymiany generacyjnej i gatunkowej porażonych d-nów,
- stopniowa przebudowa pełna, z zastosowaniem odnowień wyprzedzających oraz użytkowania rębego rozpoczynanego w kolejnych dziesięcioleciach – w drzewostanach o składzie szkodliwie niezgodnym z siedliskiem powodującym pogorszenie warunków siedliskowych,
- częściowa przebudowa, z zastosowaniem cięć pielęgnacyjnych – w drzewostanach częściowo zgodnych z zajmowanym siedliskiem, poprzez odpowiednie kształtowanie składu gatunkowego.

Ostateczna decyzja o zakwalifikowaniu drzewostanów do przebudowy zostanie podjęta na NTG.

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych oraz z tytułu przewidywanych zniszczeń przez zwierzynę.

W drzewostanach w KDO i KO, użytkowanych rębniami częściowymi i stopniowymi, nie należy zwiększać planowanych do odnowienia powierzchni z tytułu prawdopodobnych uszkodzeń młodego pokolenia podczas ścinki i zrywki drzew oraz

przewidywanych zniszczeń przez zwierzynę. Wielkość planowanej powierzchni do odnowienia, będzie podlegała uzgodnieniu z Nadleśnictwem.

11. Pomiar drewna drzew martwych.

Obliczenia i zestawienia zapasu drewna drzew martwych w całym Nadleśnictwie należy wykonać w oparciu o § 62 ust. 3 IUL – część I, na podstawie pomiarów przeprowadzanych na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej dla celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej.

12. Sporządzenie i wydruk map.

Opis materiałów kartograficznych, które powinny zostać wykonane do projektu PUL dla Nadleśnictwa Limanowa:

- a) wydruki materiałów kartograficznych, w oparciu o Instrukcję Urządzania Lasu:
- mapy gospodarcze w skali 1:5 000, „czyste” i na podkładzie „ewidencyjnym” (z opisanymi numerami graniczników) – (1 komplet dla RDLP i 1 komplet dla Nadleśnictwa),
  - mapy przeglądowe w skali 1:25 000, w tym czyste i tematyczne:
    - „czyste” – 6 egz. (5 dla Nadl. i 1 dla RDLP);
    - *drzewostanów* – 5 egz. (w tym 3 na płótnie, z powłoką zabezpieczającą przed wilgocią, w twardej oprawie B5, oraz 1 składana do formatu A4 do teczki oraz 1 dla RDLP);
    - *siedlisk leśnych* – 2 egz. (po 1 dla Nadleśnictwa i dla RDLP);
    - *projektowanych cięć rębnych i gruntów leśnych nie zalesionych oraz z zaznaczonymi drzewostanami wymagającymi przebudowy* – 1 egz. dla Nadl. - na płótnie, oraz 1 dla RDLP;
    - *ochrony lasu* (przeglądowa lub sytuacyjno-przeglądowa) – 2 egz. (jeden dla Nadleśnictwa i jeden dla RDLP);
    - *nasiennictwa i selekcji* – 2 egz. (po 1 dla Nadleśnictwa i dla RDLP);
    - *zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego* (przeglądowa lub sytuacyjno-przeglądowa) – 2 egz. (po 1 dla Nadleśnictwa i dla RDLP);
    - *gospodarki łowieckiej* – 2 egz. (po 1 dla Nadleśnictwa i dla RDLP);
    - *obszarów chronionych i funkcji lasu* – 2 egz. (1 dla Nadleśnictwa i 1 dla RDLP);
    - *ochrony przeciwpożarowej* (przeglądowa lub sytuacyjno-przeglądowa) – 4 egz. (3 dla Nadleśnictwa i 1 dla RDLP);
  - mapy sytuacyjne w skali 1:50 000, w tym czyste i tematyczne:
    - *zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa* – 3 egz. (2 dla Nadleśnictwa i 1 dla RDLP);
    - *mapa sytuacyjno-przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych Nadleśnictwa* – do Programu Ochrony Przyrody – 2 egz. (po 1 dla Nadleśnictwa i 1 dla RDLP);
    - *mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych Nadleśnictwa* – do Prognozy Oddziaływania na Środowisko – 2 egz. (po 1 dla Nadleśnictwa i 1 dla RDLP);
- b) mapy dodatkowe dla leśnictw (w ilości odpowiedniej do liczby leśnictw):

- – mapy gospodarczo–przeładowe w skali 1:10 000, w tym:
  - podstawowe (tzw. „czyste”) – opisanymi numerami wybranych graniczników, w ilości 5 sztuk na leśnictwo zgodnie z IUL;
  - *drzewostanów* – foliowane, podklejone na płótnie w ilości 2 sztuk na leśnictwo, w twardej oprawie B5;
  - *cięć rębnych* i gruntów leśnych nie zalesionych, w formacie A4 lub do ustalenia z Nadleśnictwem, w teczce w ilości 2 sztuk na leśnictwo, na mapach cięć zostaną wkreślone siedliska przyrodnicze, z wpisaniem kodu siedliska przyrodniczego na podstawie dostępnych i aktualnych planów ochrony lub planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Kompozycje i wydruki map gospodarczych oraz gospodarczo–przeładowych będą musiały zawierać opis numerów punktów granicznych na granicy z gruntami obcymi – dopuszczalna jest redukcja opisywanych punktów położonych blisko siebie, w uzgodnieniu z Nadleśnictwem.

Wszystkie opracowania kartograficzne zostaną dostarczone również w formie cyfrowej w postaci plików w formacie GeoTIFF.

13. Podział na obręby leśne oraz leśnictwa.

Nadleśnictwo Limanowa posiada jeden obręb leśny. Nie przewiduje się zmian w podziale i ilości leśnictw. Jednak w przypadku pojawienia się potrzeby dokonania zmian w tym zakresie podział Nadleśnictwa na leśnictwa zostanie przyjęty zgodnie z zarządzeniem Nadleśniczego Nadleśnictwa Limanowa. Jeżeli zajdą zmiany w podziale na leśnictwa lub ich nazwach należy, przed importem nowej bazy urządzeniowej do SILP przeprowadzić w niej preadresowanie oddziałów i leśnictw.

14. Zdefiniowanie obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód.

Na terenie Nadleśnictwa nie występują obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki pierwotne i wtórne. Jeżeli w trakcie prac urządzeniowych pojawią się obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód, wykonawca opíše ten stan w elaboracie i przedstawi lokalizację tych obszarów na mapie przeładowej ochrony lasu.

Na terenie Nadleśnictwa zaobserwowano nasilające się występowanie jemioli (głównie północna część Nadleśnictwa). Dlatego przyjmuje się, że podczas sporządzania projektu PUL za obszary zagrożone uporczywym występowaniem jemioli należy uznać drzewostany, w których udział drzew porażonych przez półpaszyta przekracza 10% oraz przeciętny stopień uszkodzenia koron, wyrażony defoliacją, przekracza 10%. Sprawca „jemiola” zostanie uwidoczniony w polu tekstowym opisu taksacyjnego – w polu informacji dodatkowej. Informacja o drzewostanach opanowanych przez jemiolę jodłową zinwentaryzowanych przez Nadleśnictwo znajduje się w bazie SILP, która zostanie przekazana wykonawcy planu.

Na mocy § 39 pkt 7 IUL wykonawca projektu PUL zastosuje dodatkowe kodowanie przyczyn uszkodzeń dla drzewostanów zagrożonych występowaniem uszkodzeń ze strony owadów i grzybów. W kategorii orientacyjnych, głównych przyczyn – OWADY dodatkowo kodowane będą: „*mszyce na jodle*” (np. obiałka pędowa

i korowa). W kategorii – GRZYBY: „*jemiola dla jodły*” (ten czynnik, dotychczas bez większego znaczenia, nie posiada umiejscowienia wśród orientacyjnych, głównych przyczyn uszkodzeń lasu. W Instrukcji Ochrony Lasu został on przypisany do formularza nr 4, do grona sprawców chorób. Dodatkowo kodowany będzie „*rak jodły*” (zarówno w uprawach jak i w starszych drzewostanach, oraz „*grzyby patogeny korzeni*”).

Rejestr oddziałów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód (od jemioly i raka jodły) został przekazany przez ZOL w Krakowie i stanowi załącznik do protokołu z posiedzenia KZP.

Wykonawca projektu PUL przed NTG uzgodni zagadnienia dotyczące ochrony lasu z Nadleśnictwem oraz ZOL w Krakowie. ZOL w Krakowie przeprowadza cyklicznie dokładne lustracje stanu drzewostanów Nadleśnictwa. Wyniki tych lustracji powinny zostać wykorzystane w projekcie PUL, w części dotyczącej ochrony lasu.

15. Kontrola prac urządzeniowych.

Postęp prac kontrolowany będzie przez zamawiającego (RDLP w Krakowie) zgodnie z harmonogramem prac zawartym w umowie na wykonanie projektu PUL. Prace urządzeniowe: terenowe i kameralne będą kontrolowane i dokumentowane zgodnie z etapami prac przez przedstawicieli RDLP w Krakowie w obecności przedstawicieli Nadleśnictwa oraz wykonawcy projektu PUL, zgodnie z Zarządzeniem Nr 63 DGLP z dn. 13.08.2002 r. w sprawie kontroli i odbioru robót urządzeniowych zleczanych przez regionalne dyrekcje Lasów Państwowych. Po zakończeniu prac terenowych zostanie wykonany test pomiaru miąższości na kołowych powierzchniach próbnych zgodnie z metodyką przyjętą w IUL.

Po pracach terenowych, wykonawca projektu PUL prześle Nadleśnictwu pierwodruk opisów taksacyjnych ze szkicami map gospodarczych, w celu zgłoszenia uwag. Przed zakończeniem prac kameralnych zostaną dokonane uzgodnienia planu cięć i hodowli lasu z przedstawicielami RDLP w Krakowie i Nadleśnictwa.

Niezależnie od powyższego, na każdym etapie prac będzie utrzymywana ścisła współpraca pomiędzy wykonawcą projektu PUL, a Nadleśnictwem i RDLP w Krakowie. Wykonawca zapewni możliwość zapoznania się z wynikami prac urządzeniowych na bieżąco. Podczas prac urządzeniowych wykonawca projektu PUL będzie uzgadniał opisy taksacyjne, granice wydzieleń i planowane działania gospodarcze z odpowiednimi leśniczymi.

W szczególności konsultowane będą następujące zagadnienia:

- powierzchnie leśne niezalesione (zręby, halizny i płazowiny),
- drzewostany w KO i KDO,
- drzewostany przeznaczone do użytkowania rębego,
- wydzielenia przewidziane do naturalnej sukcesji,
- wydzielenia bez wskazań gospodarczych,
- drzewostany projektowane do przebudowy,
- powierzchnie z odnowieniami naturalnymi,
- zabiegi pielęgnacyjne PIEL, CW, CP.

16. Formy oprawy opisów taksacyjnych oraz formy prezentowania programu ochrony przyrody.

Opis materiałów (dokumentów opisowych):

- a) wydruk opisów taksacyjnych w formacie A4 w układzie poziomym, w twardej okładce z opisem tłoczonym i złożonym, na okładzinie przedniej i grzbiecie okładki,
- b) program ochrony przyrody (zawierający składniki wymienione w rozdziale IX instrukcji UL, część I tj. Tabele XXII, XXIII) wraz z mapami (mapy w kieszeni okładki), wydruk w formacie A4 w układzie pionowym, twarda okładka z opisem tłoczonym i złożonym, na okładzinie przedniej i grzbiecie okładki,
- c) wydruk elaboratu (zawierający składniki wymienione w rozdziale IX instrukcji UL, część I), w formacie A4 w układzie pionowym, twarda okładka z opisem tłoczonym i złożonym, na okładzinie przedniej i grzbiecie okładki,
- d) wydruk wykazów cięć użytkowania głównego, hodowli lasu wraz z odpowiednimi tabelami, w formacie A4 w układzie poziomym, twarda okładka z opisem tłoczonym i złożonym, na okładzinie przedniej i grzbiecie okładki.
- e) wydruk Prognozy oddziaływania projektu PUL na środowisko (zawierający składniki wymienione w rozdziale IX instrukcji UL, część I) wraz z mapami obszarów chronionych i funkcji lasu w skali 1:50000 oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków nатуrowych w skali 1:50000, twarda okładka z opisem tłoczonym i złożonym, na okładzinie przedniej i grzbiecie okładki, mapy w kieszeni okładki.

Drogi leśne oraz leśne szlaki stałe do planu urządzenia lasu zostaną przyjęte z przyjętej Docelowej Sieci Drogowej. Wykonawca projektu PUL będzie mógł aktualizować i wkreślać jedynie szlaki zrywkowe i ścieżki, i tylko w uzasadnionych przypadkach za zgodą Nadleśnictwa, będzie mógł dokonać korekty przebiegu dróg i leśnych szlaków trwałych, przyjętych w Docelowej Sieci Drogowej Nadleśnictwa (zgodnie z wytycznymi DGLP z dnia 26.10.2020 r. zn. spr.: ZU.6000.23.2020).

Wykonawca przedstawi orientacyjną prognozę spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

17. Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII.

Wykonawca projektu PUL wykona, podczas przeprowadzenia weryfikacji i aktualizacji dotychczasowego Programu ochrony przyrody, dodatkową tabelę XXII w stosunku do gatunków chronionych nieobjętych obszarami Natura 2000. Tabela ta będzie zawierała m.in. informacje na temat gatunków chronionych i zaprojektowanych ewentualnych działaniach ochronnych (bez podawania danych wrażliwych, tj. dotyczących lokalizacji stanowisk).

18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

W terminie do 3 miesięcy od posiedzenia KZP, Dyrektor RDLP w Krakowie na podstawie art. 53 ust. 1, w związku z art. 46 ust. 1 pkt 3 ustawy z dn. 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 tj.), wystąpi odpowiednio do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

w Krakowie z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji, wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Limanowa na okres 01.01.2026–31.12.2035. Projekt wniosku znajduje się w części B, pkt 18.

Wykonawca projektu PUL sporządzi Prognozę oddziaływania na środowisko dla nowego projektu PUL na lata 2026-2035 wraz z załącznikami mapowymi, zgodnie z wymogami ustawy z 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 tj.) oraz „Ramowe wytyczne zmieniające ramowe wytyczne w sprawie zakresu szczegółowej prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dn. 18.08.2011 r.” (przesłane pismem Ministerstwa Środowiska Zn.DLP-I-0770-58/38203/13/ms z dn. 25.09.2013 r.) wraz z załącznikami (1-5) z uwzględnieniem uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości otrzymanych z RDOŚ. Zapisy zawarte w uzgodnieniu będą umieszczone w SWZ (Specyfikacja Warunków Zamówienia) przetargu na wykonanie projektu PUL (w tym ww. Prognozy). Przy opracowaniu Prognozy zostaną wykorzystane dane zawarte w opracowanych planach zadań ochronnych, Standardowych Formularzach Danych (SDF) dotyczących obszarów ochrony Natura 2000, dane przekazane przez RDOŚ w Krakowie oraz dane uzyskane w ramach prac urzędniowych.

W przypadku braku danych dotyczących liczebności i lokalizacji występowania gatunków chronionych (wymienionych w SDF) wykonawca przyjmie dane wg POP oraz z dostępnych, aktualnych opracowań naukowych.

19. Udział społeczeństwa w procesie tworzenia PUL.

W procesie tworzenia projektu PUL dla Nadleśnictwa Limanowa, zapewniony będzie dostęp i udział instytucji i osób fizycznych, a informacja o możliwościach wpływu na kształt projektu PUL publikowana będzie poprzez:

1. Ogłoszenie w BIP RDLP w Krakowie o:

- przystąpieniu do opracowania Projektu Planu Urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Limanowa na lata 2026–2035 i zwołaniu posiedzenia KZP – co już się odbyło (*informacja ukazała się w BIP RDLP w Krakowie oraz w Gazecie Krakowskiej w dniu 28.08.2023 r.*).
- możliwościach zapoznania się z projektem protokołu z posiedzenia Komisji Założeń Planu zwołanej celem wypracowania założeń do sporządzenia Projektu Planu Urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Limanowa na okres od 01.01.2026 r. do 31.12.2035 r. i Prognozy oddziaływania tego planu na środowisko oraz o ewentualnej możliwości i sposobie wniesienia uwag,
- możliwościach zapoznania się z założeniami do sporządzenia projektu Planu Urządzenia Lasu i Prognozy oddziaływania tego planu na środowisko, oraz o miejscu ich wyłożenia do wglądu,
- sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie termin ich składania (co najmniej 21 dni),
- właściwości dyrektora RDLP do rozpatrywania uwag i wniosków.

2. Podanie do publicznej wiadomości informacji o możliwościach (termin i miejsce wyłożenia do wglądu) zapoznania się z „Projektem Planu Urządzenia Lasu” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko (po sporządzeniu ww. dokumentów, przedstawieniu podczas Narady Techniczno–Gospodarczej i ich zatwierdzeniu przez przewodniczącego NTG).
3. Po zatwierdzeniu Planu Urządzenia Lasu – podanie do publicznej wiadomości informacji o zatwierdzeniu Planu przez ministra właściwego do spraw środowiska i możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem.

W ramach rozbudowania dialogu społecznego w myśl Zarządzenia nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 5 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych” planuje się powołanie tzw. Zespołu Lokalnej Współpracy. Zadaniem Zespołu Lokalnej Współpracy będzie rozpoznanie potrzeb i oczekiwań lokalnych społeczności w zakresie funkcji społecznej lasu, wyznaczenie zasięgu obszarów o zwiększonej funkcji społecznej, propagowanie informacji o zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarce leśnej oraz kształtowanie świadomości przyrodniczej (ekologicznej) społeczeństwa.

Część B. Założenia do planu urządzenia lasu.

1. Obszary chronione i funkcje lasu.

1.1. Formy ochrony przyrody w Nadleśnictwie Limanowa.

Formami ochrony przyrody (wg ustawy o ochronie przyrody) występującymi na terenie lub w sąsiedztwie gruntów Nadleśnictwa są – w oparciu o informacje przekazane przez RDOŚ w Krakowie, wraz z pismem z dnia 27.06.2023 r.

1. Rezerваты przyrody
2. Obszary chronionego krajobrazu
3. Obszary Natura 2000
4. Pomniki przyrody
5. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

1.1.1. Rezerваты przyrody

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Limanowa znajdują się 4 rezerваты przyrody, wszystkie objęte są ochroną częściową.

– **Rezerwat „Kostrza”** utworzony w dniu 04.01.2001 r. Rozp. Nr 5/2001 Woj. Małop. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 4, poz. 19). Przedmiotem ochrony jest stanowisko jęczynika zwyczajnego oraz dobrze zachowany starodrzew buczyny karpackiej i jaworzyny górskiej. Celem ochrony jest zachowanie stanowisk jęczynika oraz fragmentów jaworzyny i buczyny położonych na czynnym osuwisku z luźnym rumoszem skalnym. Dla rezerwatu nie wyznaczono otuliny. Rezerwat nie ma ustanowionych zadań ochronnych.

Obecnie powierzchnia rezerwatu wynosi 38,56 ha.

– **Rezerwat „Śnieżnica”** – rezerwat leśny utworzony w dniu 04.11.1968 r. Zarz. Nr 179 Min. Leśn. i Przem. Drzew. (M. P. 1968, Nr 49, poz. 339). Przedmiotem ochrony są naturalne zespoły buczyny karpackiej i kwaśnej buczyny górskiej. Celem ochrony jest zachowanie cennych przyrodniczo fragmentów buczyny z licznymi formami skalnymi i wieloma chronionymi gatunkami roślin i zwierząt. Dla rezerwatu nie wyznaczono otuliny. Rezerwat nie ma ustanowionych zadań ochronnych.

Wg ww. zarządzenia powierzchnia wynosi 24,92 ha.

– **Rezerwat „Luboń Wielki”** – częściowy rezerwat przyrody nieożywionej utworzony w dniu 15.07.1970 r. Zarz. Nr 109 Min. Leśn. i Przem. Drzew. (M. P. 1970, Nr 25, poz. 205). Przedmiotem ochrony są: osuwisko fliszowe z bogactwem form skalnych oraz naturalne drzewostany jodłowo - bukowe. Celem ochrony jest zachowanie cennych fragmentów przyrody nieożywionej z gołoborzami i innymi formami skalnymi oraz rzadkich zbiorowisk roślinnych krzewiastych i drzewiastych. Dla rezerwatu nie wyznaczono otuliny. Rezerwat posiada plan ochrony, ustanowiony na okres 20 lat, Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 29.04.2016 r. Ochroną ścisłą objęte jest 31,14 ha, ochroną czynną – 4,10 ha (gołoborza i odsłonięcia form geologicznych).

Wg ww. zarządzenia powierzchnia wynosi 35,24 ha.

– **Rezerwat „Mogielica”** – częściowy rezerwat utworzony w dniu 11.03.2011 r. Zarz. Nr 37/10 Reg. Dyr. Ochr. Środ. z dnia 30.12.2010 r. Przedmiotem ochrony są

rzadkie gatunki ptaków oraz siedliska przyrodnicze i formy skalne występujące w szczytowej partii góry Mogielica. Celem ochrony jest głuszc (*Tetrao urogallus*) i jego biotop, a także inne rzadkie gatunki ptaków oraz cenne siedliska przyrodnicze. Rezerwat nie ma ustanowionych zadań ochronnych.

Wg ww. zarządzenia powierzchnia wynosi 50,44 ha. Dla rezerwatu wyznaczono otulinę o powierzchni 90,69 ha.

1.1.2. Obszary Chronionego Krajobrazu

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Limanowa znajduje się 1 Obszar Chronionego Krajobrazu. Jest to:

– Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu

Utworzony początkowo 01 stycznia 1997 r. Rozporządzeniem Nr 27 Wojewody Nowosądeckiego z dnia 1 października 1997 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Województwa Nowosądeckiego (Dz. Urz. z 1997 r. Nr 43, poz. 147) i kolejno zaktualizowany Uchwałą Nr XX/274/20 (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 3482 z dnia 27 kwietnia 2020 r.) Sejmiku Województwa Małopolskiego. Powierzchnia obszaru wynosi 364 480,09 ha. W zasięgu tej formy ochrony znajduje się blisko 90 % lasów Nadleśnictwa Limanowa.

1.1.3. Obszary Natura 2000

W zasięgu terytorialnym oraz na gruntach Nadleśnictwa utworzono 10 siedliskowych (7 obejmujących grunty w zarządzie Nadleśnictwa) i 1 „ptasi” Obszary Natura 2000. Są to:

- Gorce PLB120001 – nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa,
- Ostoja Gorczańska PLH120018 – nie posiada planu zadań ochronnych dla gruntów zlokalizowanych poza Gorczańskim Parkiem Narodowym, dla tej części obszaru Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie obwieszczeniem z dnia 25.05.2022 r. wskazał na sporządzone tymczasowe cele ochrony,
- Luboń Wielki PLH120043 – posiada zakres planu zadań ochronnych przyjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 29.04.2016 r., wraz z planem ochrony dla rezerwatu przyrody „Luboń Wielki”, zmieniony Zarządzeniem z dnia 2.08.2022 r. (zmieniony załącznik nr 8 określający cele działań ochronnych dla obszaru Natura 2000),
- Ostoja Nietoperzy Beskidu Wyspowego PLH120052 – posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 17.02.2017 r., zmieniony Zarządzeniem z dnia 6.07.2022 r.,
- Uroczysko Łopień PLH120078 – posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 25.04.2014 r., zmieniony Zarządzeniem z dnia 15.06.2023 r.,
- Lubogoszcz PLH120081 – plan urządzania lasu na lata 2016-2025 został uzupełniony o zakres Planu Zadań Ochronnych aneksem zatwierdzonym przez Ministra Klimatu i Środowiska w dniu 30.03.2021 r. Planowane jest przygotowanie zakresu zadań ochronnych dla tego obszaru w nowym planie urządzania lasu na lata 2026-2035 w oparciu o sporządzony wcześniej zakres PZO.

- Łososina PLH120087 – posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 25.05.2015 r., zmieniony Zarządzeniami z dnia 9.03.2018 r. oraz z dnia 6.07.2022 r.,
- Tarnawka PLH120089 – posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 10.03.2017 r., w trakcie konsultacji projekt zmiany Zarządzenia,
- Łąki koło Kasiny Wielkiej PLH120082 – nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa,
- Środkowy Dunajec z dopływami PLH120088 – nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa,
- Raba z Mszanką PLH120093 – nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa.

Do opisów taksacyjnych zostaną przyjęte siedliska przyrodnicze z obowiązujących planów zadań ochronnych, planów ochrony dla obszarów Natura 2000 lub rezerwatów przyrody, a także objęte opracowaniami fitosocjologicznymi. Siedliska przyrodnicze mogą zostać zweryfikowane tylko w tych wydzieleniach poza obszarami Natura 2000, które zostały wyłączone użytkowania (reprezentatywne) lub posiadają wiarygodne informacje o zajmowanych przez nie siedliskach.

Dla ww. obszarów znajdujących się na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa, należy przenieść zadania ochronne zgodnie z obowiązującą dokumentacją PZO lub przyjętymi tymczasowymi celami ochrony, o ile zadanie takie może być opisane wskazaniem gospodarczymi w bazie SILP lub opisane w Tabeli XXII.

1.1.4. Pomniki przyrody

Na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Limanowa znajdują się 4 pomniki przyrody:

- pomnik przyrody nieożywionej - jaskinia „Grota Zbójecka na Łopieniu” - ustanowiony Rozp. Woj. Małop. Nr 48 z dn. 7.12.1998 r., w oddz. 62 -b. Jaskinia jest największym zimowiskiem podkowca małego w Polsce (około 500 szt.),
- pomnik przyrody ożywionej – drzewo jodła pospolita - Rozp. Nr 14/02 Wojewody z dn. 31.01.2002 r. - zlokalizowany na terenie Leśnictwa Mogielica, w oddz. 230 -i. Obecnie stan zdrowotny określany jest jako dobry, a obwód pnia wynosi 366 cm.
- osuwiskowy rów rozpadliskowy, ustanowiony Rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. z dn. 31.01.2002 r. zlokalizowany na północnym skłonie Mogielicy, w Leśnictwie Skalne, oddz. 127 -a, miejscowość Jurków, Chyszówki.
- osuwiskowy podwójny grzbiet na Krzystonowie - grupa góriska Mogielicy, w obrębie przełęczy pomiędzy Krzystonowem, a wzgórzem Skalna, ustanowiony Rozp. Nr 14/02 Woj. Małop. z dn. 31.01.2002 r. Pomnik zlokalizowany jest w Leśnictwie Mogielica, oddz. 233 -a, w miejscowości Pórzeczki).

Nadleśnictwo powinno sprawdzić stan pomników przyrody i zawiadomić właściwych sprawujących nadzór (Rady Gmin) co do ewentualnych zagrożeń wynikających ze stanu zdrowotnego lub technicznego urządzeń zabezpieczających.

1.1.5. *Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt*

OCHRONA GATUNKOWA ZWIERZĄT

W przypadku utworzenia na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa ochrony strefowej, w publikowanej dokumentacji Planu Urządzenia Lasu informacja o lokalizacji gniazd, miejsc występowania musi być objęta klauzulą „dane wrażliwe” i nie umieszczana w ogólnie dostępnej dokumentacji urzędzeniowej.

W stosunku do ewentualnie wyznaczonych stref ochrony (zwierząt) wykonawca dokona modyfikacji podziału powierzchniowego z dostosowaniem wydzieli do granic tych stref. Niniejszą modyfikację należy przeprowadzić z unikaniem tworzenia „okrągłych” wydzieli.

OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN

Na obszarze gruntów Nadleśnictwa Limanowa zlokalizowane są stanowiska wybranych roślin chronionych. Szczegółowa lista gatunków flory znajdzie się w zaktualizowanym opracowaniu POP i POS. Konieczna weryfikacja statusu ochronnego roślin zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9.10.2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014, poz. 1409).

OCHRONA GATUNKOWA GRZYBÓW

W oparciu o dane dotyczące form ochrony przekazane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Krakowie dla zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Limanowa, stwierdza się brak danych w stosunku do ochrony gatunkowej grzybów.

W programie ochrony przyrody, który będzie aktualizowany w ramach prac nad projektem PUL, wyłoniony wykonawca dokona również aktualizacji wykazów roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie (zgodnie ze stosownymi aktami prawnymi) na gruntach Nadleśnictwa.

* Otulina Gorczańskiego Parku Narodowego.

Z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo gruntów Nadleśnictwa z terenem Gorczańskiego Parku Narodowego, część gruntów w zarządzie Nadleśnictwa znajduje się w otulinie Gorczańskiego parku Narodowego. W związku z tym wykonawca projektu PUL będzie zobowiązany do uzgodnienia zapisów projektu z Dyrektorem Gorczańskiego Parku Narodowego.

1.2. Podział lasów ze względu na dominujące funkcje.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi ustaleniami dot. lasów ochronnych, w trakcie sporządzania projektu PUL dla Nadleśnictwa Limanowa na lata 2026-2035, zostanie przygotowany i wysłany do ministra właściwego ds. środowiska, wniosek ws. uznania lasów za ochronne. Na podstawie znowelizowanego dokumentu zostaną nadane lasom nowe kategorie ochronności. Powinno to mieć miejsce w dziesiątym roku obowiązywania obecnego planu, ale w oparciu o nowy podział powierzchniowy, przygotowywany przez wykonawcę projektu PUL. Projekt wniosku o uznanie lasów za ochronne powinien uzyskać opinię właściwych terytorialnie rad gmin (art. 16 ustawy o lasach), więc musi to zostać przeprowadzone w terminie umożliwiającym

wprowadzenie tego wniosku wraz z nowym planem urządzenia lasu tj. od 1 stycznia 2026 roku.

Podział lasu na grupy i kategorie ochronności decyduje m.in. o zaliczeniu powierzchni leśnej do poszczególnych typów gospodarstw. Gospodarstwo determinuje sposób zagospodarowania drzewostanów, w tym wybór rodzaju rębni. Umiejętne stosowanie właściwych rębni pozwoli na zachowanie i wzrost bioróżnorodności lasu, utrzymanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych, restytucję zdegradowanych i zniekształconych zbiorowisk roślinnych, zachowanie odpowiedniej produktywności zasobów leśnych, utrzymanie oraz poprawę stanu gleby i siedlisk leśnych.

Lasy przejęte oraz grunty zalesione po wejściu w życie przyszłej decyzji, zostaną zaliczone do lasów gospodarczych.

2. Typy siedliskowe lasu i leśne zespoły roślinne (siedliska przyrodnicze).

Zgodnie z § 22 IUL – część I, w wyłączeniach taksacyjnych z rozpoznanymi zespołami roślinnymi, wykonawca projektu PUL zamieści kody tych zespołów (siedlisk), zaś w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi dla ochrony, których wyznaczono obszar Natura 2000, kod TSL zostanie rozszerzany o kod leśnego siedliska przyrodniczego.

Siedliska przyrodnicze, rośliny i zwierzęta, wymienione w Dyrektywie Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory, występujące na gruntach Nadleśnictwa.

Projektowane w PUL zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, w których zlokalizowane są siedliska przyrodnicze będą projektowane zgodnie z obowiązującą dokumentacją planów zadań ochronnych oraz wiedzą i doświadczeniem pracowników Nadleśnictwa.

Drzewostany na szczególnie cennych siedliskach (siedliska priorytetowe) oraz rzadkie w skali Nadleśnictwa należy, jako cenne przyrodniczo, włączyć do gospodarstwa specjalnego, a ewentualne projektowane tam wskazania gospodarcze, powinny wynikać z potrzeb ochrony tych siedlisk.

Tabela 2. Zestawienie siedlisk przyrodniczych obszarów Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Limanowa, wyróżnione w opracowaniu fitosocjologicznym lub określone na podstawie SDF

Kod siedliska	Rodzaj siedliska przyrodniczego	Powierzchnia siedliska przyrodniczego [ha]
1	2	3
9130	Żyzne buczyny	2359,94
9110	Kwaśne buczyny	768,28
91P0	Jodłowy bór świętokrzyski	249,52
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach	15,87
91D0	Bory i lasy bagienne	1,01
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	17,93
9410	Górskie bory świerkowe	46,32
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	4,07
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	0,42
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	10,47
Razem		3459,37

Powierzchnie siedlisk przyrodniczych wymagają weryfikacji o powierzchnie płatów siedlisk przyrodniczych przyjęte w obowiązujących planach zadań ochronnych.

Zadania ochronne wskazane w przytoczonych planach zadań ochronnych dla obszarów, zostaną przez wykonawcę projektu PUL opisane w Programie ochrony przyrody i zamieszczone w tabelach prognozy oddziaływania na środowisko.

Opisane w dokumentacji planów zadań ochronnych rozpoznane siedliska przyrodnicze, zostaną również opisane w projekcie PUL i przypisane wydzieleniom odpowiadającym ich położeniu.

Do opisów taksacyjnych zostaną przyjęte siedliska przyrodnicze z obowiązujących planów zadań ochronnych, planów ochrony dla obszarów Natura 2000 lub rezerwatów przyrody, a także objęte opracowaniami fitosocjologicznymi. Siedliska przyrodnicze mogą zostać zweryfikowane w tych wydzieleniach poza obszarami Natura 2000, które zostały wyłączone z użytkowania (reprezentatywne) lub posiadają wiarygodne informacje o zajmowanych przez nie siedliskach. Siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000, zostaną przypisane do wydzielenia w opisie taksacyjnym tylko w przypadku siedlisk priorytetowych, na podstawie których dane wydzielenia zostały wyłączone z użytkowania lub przypisano im specyficzne sposoby zagospodarowania.

3. Typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym lub o kierunku gospodarczym.

Typy drzewostanów przyjęte podczas KZP należy traktować jako ramowe hodowlane i ochronne cele gospodarowania, odpowiednio dla typu siedliskowego lasu oraz dla zespołu leśnego (siedliska przyrodniczego) odpowiadającego siedliskowemu typowi lasu. Mogą one być modyfikowane w konkretnym drzewostanie (nawet do 20% w stosunku do składów ramowych), z uwzględnieniem stanu siedliska, stopnia uwilgotnienia oraz specyfiki i stanu zbiorowiska roślinnego.

Zaproponowane poniżej TD są zgodnie z wytycznymi Zasad hodowli lasu 2012 r. oraz z Regionalizacją przyrodniczo-leśną Polski z 2010 r.

Tabela 3. Przykładowe składy odnowienia dla TSL i siedlisk przyrodniczych

TSL	Typ drzewostanu	Siedlisko przyrodnicze	Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia	Proponowane rębnie
LMwyż	So-Jd		Jd 40%, So 30%, Db 10%, Brz, Gb, Lp, Md 20%	IV
	Bk-Jd		Jd 50%, Bk 30%, Brz, Db, Gb, Lp, Md, So 20%	IV
	Jd		Jd 70%, Bk, Brz, Db, Gb, Lp, Md, So 10%	IV
	So-Bk		Bk 50%, So 30%, Brz, Db, Gb, Jd, Lp, Md, Os 20%	II
	Bk		Bk 70%, Brz, Db, Gb, Jd, Lp, Md, So 30%	II
Lwyż	Jd-Bk	9130	Bk 50%, Jd 30%, Czrp, Db, Gb, Jw, Lp, Md, Os 20%	II / IV
	Bk-Jd		Jd 50%, Bk 30%, Czrp, Db, Gb, Jw, Lp, Md 20%	IV
	Bk	9130	Bk 70%, Czrp, Db, Gb, Jd, Jw, Lp, Md 30%	II / IV
	Jd	9130	Jd 70%, Bk, Czrp, Db, Gb, Jw, Lp, Md 30%	IV / V
	Db		Db 70%, Bk, Czrp, Gb, Jd, Jw, Lp, Md 30%	II / III
	Gb-Db	9170	Db 50%, Gb 30%, Bk, Czrp, Jd, Jw, Lp, Md 20%	II / III
	Lp-Gb-Db	9170	Db 40%, Gb 30%, Lp 20%, Bk, Czrp, Jw, Md i inne*** 10%	II
Lwyżw	Db-Jd		Jd 50%, Db 30%, Bk, Czrp, Jw, Gb, Lp, Wz 20%	IV
Lłwyż	Js-Db	91E0	Db 40%, Js 30%, Ol 20%, Gb, Jw, Lp, Wb, Wz 10%	-
BMGśw	Bk-Jd-Św	9410	Św 50%, Jd 20%, Bk 20%, Jrz, Jw, Md 10%	- / IV**
BMGb	Jd-Św	91D0	Św 60%, Jd 20%, Bk, Jrz, So 20%	-

TSL	Typ drzewostanu	Siedlisko przyrodnicze	Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia	Proponowane rębnie
LMGśw, LMGw	Jd-Bk		Bk 50%, Jd 30%, Jw, Md, Św i inne 20%	IV
	Bk	9110, 9130	Bk 70%, Db, Gb, Jd, Jw, Lp, Md 30%	II / IV
	Bk-Jd	9130	Jd 60%, Bk 30%, Jw, Md, Św, Wz 10%	IV
	Jd	91P0	Jd 70%, Bk, Gb, Jw, Lp, Md, Św 30%	V / IV
	Bk-Jw	9180	Jw 40%, Bk 40%, Db, Jd, Lp i inne 20%	- / IV**
LGśw	Jd-Bk		Bk 50%, Jd 30%, Jw, Md, Św, Wz 20%	IV
	Bk	9110, 9130	Bk 80%, Db, Gb, Jd, Jw, Lp, Md, Wz 20%	II
	Bk-Jd	9130	Jd 60%, Bk 30%, Jw, Md, Św, Wz 10%	IV / V
	Jd	91P0	Jd 80%, Bk, Gb, Jw, Lp, Md, Św, Wz 20%	V
	Bk-Jw	9180	Jw 40%, Bk 40%, Db, Jd, Lp i inne 20%	- / IV**
LGw	Jd		Jd 80%, Bk, Js, Jw, Lp, Md, Ol, Św, Wz i inne 20%	V
	Bk-Jd		Jd 50%, Bk 30%, Js, Jw, Lp, Md, Św, Ol, Wz i inne 20%	IV / V
	Jd-Bk-Jw	9180	Jw 50%, Bk 20%, Jd 20%, Wz i inne 10%	- / IV
LIG	Js*-Ol		Olsz 50%, Js 30%, Bk, Jd, Jw, Św, Wz i inne 20%	- / II**
	Ol	91E0	Olsz 70%, Js 20%, Jw, Św, Os, Wz i inne 10%	-
	Ol-Wb-Js*	91E0	Js 50%, Wb 20%, Olsz 20%, Jw, Św, Os, Wz i inne 10%	-
	Ol-Jw-Js*	91E0	Js 50%, Jw 20%, Olsz 20%, Bk, Jd, Wz i inne 10%	-
OIJG	Js*-Ol	91E0	Olsz 70%, Js 20%, Jd, Jw, Św, Wb i inne 10%	-

* - wobec zamierania jesionu, gatunek ten powinien być zastępowany przez inne gatunki (np. Jw, Wz).

** - wskazanie stosowania wymienionych rębni, w uzgodnionych przypadkach koniecznych działań ochronnych.

*** - pod pojęciem „inne”, kryją się gatunki rodzime, w tym biocenotyczne właściwe dla wymienionego siedliska (np.: osika, brzoza, czereśnia ptasia, wiązy) - nie wymienione w składzie domieszek uszlachetniających.

Kolejność wymienienia gatunków domieszkowych jest uszeregowana alfabetycznie i nie nadaje rangi gatunkowi domieszkowemu.

Dopuszczalne są modyfikacje procentowego udziału gatunków z tolerancją $\pm 20\%$, z zachowaniem gatunku głównego jako panującego.

Dopuszczalne jest zaproponowanie innych niż przyjęte typów drzewostanów, jednak musi się to odbyć w porozumieniu z Nadleśnictwem i RDLP w Krakowie. Ostateczne typy drzewostanów zostanie przedstawiona do akceptacji na Naradzie Techniczno-Gospodarczej.

W celu rozproszenia ryzyka wynikającego z obserwowanych zmian klimatycznych na siedliskach wyżynnych w drzewostanach zakwalifikowanych do cięć rębnych należy dążyć do zwiększenia udziału gatunków liściastych (z naciskiem na drzewostany porażone przez jemiolę). W drzewostanach średniowiekowych w miarę możliwości projektować jodłowy typ drzewostanu (TD). Siedlisko Lłwyż, BMGb, LłG, OIJG (siedlisko przyrodnicze 91E0) należy wyłączyć z użytkowania rębego.

Powyższe składy odnowień mają charakter ramowy i mogą być modyfikowane do warunków mikrosiedliskowych. Należy dążyć do możliwie najszerszego wykorzystywania odnowienia naturalnego. Proponowane typy drzewostanów i przykładowe składy odnowień oddają naturalną zmienność warstwy drzewostanu w rzeczywistych i potencjalnych dominujących zespołach leśnych, jak również w zespołach leśnych zaliczanych do priorytetowych leśnych siedlisk przyrodniczych.

Dodatkowo w ramach planowanych odnowień w powyższej tabeli uwzględniono typy odnowień i składy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych.

4. Przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków lasotwórczych.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21.11.2011 r. w sprawie „Instrukcji urządzania lasu”, proponuje się przyjąć przeciętne wieki rębności według następującego wyszczególnienia:

- Buk, Jodła – 120 lat
- Sosna – 100 lat
- Świerk – 90 lat
- Dąb – 140 lat
- Jesion, Wiąz – 120 lat
- Modrzew, Klon – 100 lat
- Jawor, Grab, Olsza czarna – 80 lat
- Brzoza, Osika – 60 lat
- Olsza szara, Wierzba – 40 lat.

Zaproponowane przeciętne wieki rębności są zgodne z Instrukcją Urządzania lasu z 2011 roku (tom I, rozdz. VIII).

Przeciętne wieki rębności przyjmowane są na potrzeby obliczenia etatów wg dojrzałości drzewostanów (§ 24 pkt 1 IUL). Wieki rębności drzewostanów będą ustalane indywidualnie dla poszczególnych drzewostanów podczas taksacji, co pozwoli sterować projektowaniem terminu rozpoczęcia odnawiania drzewostanów w zależności od ich stanu.

5. Podział lasów nadleśnictwa na gospodarstwa, w tym kwalifikowanie do gospodarstwa specjalnego.

Należy przyjąć następujący podział lasów na gospodarstwa oraz sposób kwalifikowania do nich drzewostanów:

- Gospodarstwo specjalne (S) obejmujące:
  - istniejące rezerваты przyrody wraz z otulinami,
  - pojedyncze pododdziały o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych,
  - lasy glebochronne na stromych stokach wąwozów, potoków i zboczy (o nachyleniu powyżej 45°),
  - wyłączone drzewostany nasienne i zachowawcze,
  - lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody, wyodrębnionych stosownymi decyzjami administracyjnymi,
  - lasy wyłączone z użytkowania decyzjami zarządzającego (w trakcie prac nad projektem PUL Nadleśnictwo może zweryfikować i przekazać wykonawcy zaktualizowaną listę takich drzewostanów),
  - lasy położone w strefach ścisłych ochrony miejsc rozrodu i gniazdowania ptaków,

- lasy na siedliskach priorytetowych Natura 2000 (łągi, bory bagienne, jaworzyny górskie),
- lasy o zwiększonej funkcji społecznej,
- Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)
  - dla lasów ochronnych nie objętych gospodarstwem specjalnym (S).
- Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)
  - w związku z koniecznością aktualizacji decyzji o uznaniu lasów za ochronne, gospodarstwo to prawdopodobnie nie będzie tworzone. Jednak w przypadku konieczności utworzenia tego gospodarstwa, należy tu zakwalifikować wszystkie lasy nie objęte decyzją o uznaniu lasów za ochronne, z wyjątkiem lasów zakwalifikowanych do gospodarstwa specjalnego (S).

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych w poszczególnych gospodarstwach.

Użytkowanie rębne w gospodarstwie specjalnym (S) zostanie ustalane poprzez określenie na gruncie potrzeb hodowlanych i ochronnych w poszczególnych drzewostanach z uwzględnieniem ich funkcji i stanu.

Dla ustalenia etatu użytkowania rębego w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) należy przyjąć etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych, które zostaną określone na gruncie. Przyjęty etat powinien wynikać ze stanu drzewostanów, możliwości lokalizacji cięć rębnych oraz możliwości zachowania ładu przestrzennego. Przy ustalaniu planu użytkowania rębego zostaną uwzględnione, uzgodnione z Nadleśnictwem, zapisy projektu Planu ochrony lub Planu Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Do realizacji celów gospodarki leśnej zgodnie z przyjętymi w referacie Nadleśniczego sposobami zagospodarowania, proponuje się przyjąć następujące rodzaje rębni:

- rębnie II – częściowe (zasadniczo IIId i IIa) z okresem odnowienia 11-30 lat (w zależności o przyjętej rębni) głównie jako rębni w drzewostanach bukowych na siedliskach lasów mieszanych wyżynnych i lasów wyżynnych,
- rębnia III – gniazdowe (stosowane wyłącznie jako rębnia zastępcza) – ze średnim okresem odnowienia 11-20 lat;
- rębnie IV – stopniowe (głównie IVd stopniowa udoskonalona) z okresem odnowienia długim lub bardzo długim jako rębnia zasadnicza w drzewostanach wielogatunkowych z możliwością zastosowania na wszystkich typach siedlisk.
- rębnia V – przerębowa w drzewostanach jodłowych lub mieszanych z dominującą jodłą o strukturze przerębowej lub zbliżonej do przerębowej.

Należy przyjąć okresy odnowienia w poszczególnych gospodarstwach w zależności od stosowanych sposobów zagospodarowania:

- Rębnie stopniowe – długi (20-40) i bardzo długi (powyżej 40 lat);
- Rębnie częściowe – średni 11 do 20 lat;

W istniejących klasach odnowienia (KO) i klasach do odnowienia (KDO), w uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się kontynuację rębni zastosowanej

w poprzednim planie UL (jeżeli nie ma warunków do stosowania rębni, które w pełniejszy sposób umożliwią osiągnięcie celu hodowlanego). Siedliska leśne tzw. „priorytetowe” zostaną wyłączone z użytkowania rębego, a zabiegi (działania ochronne) będą prowadzone w sposób zapewniający ich trwałe utrzymanie. Dla siedlisk (zespołów) często występujących, o naturalnym charakterze, zostaną przyjęte sposoby zagospodarowania najlepiej spełniające postulat zachowania lub unaturalnienia (w przypadku zniekształcenia). Ponadto wykonawca projektu PUL powinien wprowadzić w opisie taksacyjnym wraz z naniesieniem na mapę kęp ekologicznych, wyznaczonych na pozycjach rębnych przez Nadleśnictwo w bieżącym PUL, w postaci tzw. PNSW.

Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego (osobno użytków rębnych i przedrębnych) będzie określone jako:

- etat cięć rębnych – ilość drewna zaprojektowana do pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego, wyrażona w m³, jako maksymalna wielkość pozyskania,
- etat cięć przedrębnych – minimalna powierzchnia cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnym przewidziana do wykonania, z szacunkowym pozyskaniem w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębego, wyrażonym w m³, na okres obowiązywania PUL.

Ostateczna wielkość planowanego użytkowania rębego i przedrębego powinna być sumą określonych na gruncie potrzeb hodowlanych i ochronnych drzewostanów dla wszystkich gospodarstw zapewniających spełnianie przypisanych im funkcji. Projekt planu zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu (pielęgnacja i odnowienia) oraz użytkowania lasu (cięcia rębne i przedrębne) będzie podlegać uzgodnieniu pomiędzy wykonawcą PUL, a Nadleśnictwem i RDLP w Krakowie.

Zabiegi pozyskania drewna planować z uwzględnieniem możliwości pozostawiania na powierzchniach zrębowych (rębnia II, III i IV) nienaruszonych fragmentów drzewostanu macierzystego o powierzchni nie mniejszej niż 0,06 ha i stanowiących do 5% powierzchni manipulacyjnej. Ponadto należy pozostawiać drzewa wyjątkowo grube, drzewa dziuplaste (pod warunkiem, że ich stan nie będzie zagrażał bezpieczeństwu ludzi i mienia).

W drzewostanach rębnych, w których drzewa starej generacji są zasiedlone przez jemiolę, należy przyjąć taką intensywność cięć i długość okresu odnowienia, by umożliwić efektywne usunięcie drzew opanowanych przez tego pół-pasożyta, będących źródłem nasion przenoszonych przez ptaki na drzewa i drzewostany dotychczas wolne od jemioly. Drzewa z owocującymi okazami jemioly należy projektować do usunięcia w bieżącym 10-leciu, o ile nie stoi to w ewidentnej sprzeczności ze społecznymi funkcjami lasu.

Przy wyznaczaniu cięć w strefach przypotokowych (cieki naturalne) należy przestrzegać zasad dotyczących obszarów buforowych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej z dnia 27 marca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 672).

7. Przebudowa drzewostanów, w tym wytyczne w sprawie „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”.

W ramach prac taksacyjnych zostaną wyróżnione wstępnie drzewostany przewidziane do przebudowy. Kryteria kwalifikacji drzewostanów do przebudowy:

- drzewostany trwale uszkodzone oraz o szkodliwej niezgodności składu gatunkowego z TD,
- drzewostany obojętnie niezgodne i częściowo niezgodne z TD oraz podatne na ciągłe szkody.

W zależności od stanu drzewostanów zaproponowane zostaną przez wykonawców PUL kategorie przebudowy zgodne z IUL:

- A do pilnej przebudowy,
- B do stopniowej przebudowy,
- C do częściowej przebudowy.

Ze względu na zdiagnozowane nasilone występowanie jemioli jodłowej drzewostany przeznaczone do przebudowy należy odnawiać, starając się przy tym wykorzystywać naturalne odnowienie buka. Działanie takie pozwoli w przyszłości ograniczyć powierzchnię jednogatunkowych jedlin narażonych na szkodliwe działanie jemioli. Opracowany wykaz drzewostanów porażonych przez jemiolę przewidzianych do przebudowy zostanie uzgodniony z kadrą Nadleśnictwa i RDLP w Krakowie.

Należy dążyć do przyspieszenia przebudowy drzewostanów porażonych przez czynniki biotyczne (jemiola, rak jodły, patogeny korzeniowe) z jednoczesnym wykorzystaniem odpowiednich (odpornych) gatunków stosowanych w prowadzonej przebudowie.

Wszystkie drzewostany, w których gatunek główny wykazuje oznaki uszkodzenia przez czynniki abiotyczne i biotyczne z silnie wydzielającym się posuszem, zakwalifikować do przebudowy.

Ostateczna decyzja o zakwalifikowaniu drzewostanów do przebudowy zostanie podjęta na NTG.

8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu.

Etat użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym na 10–lecie zostanie ustalony w oparciu o Instrukcję Urządzania Lasu (§ 94), sumarycznie dla całego obrębu, wg rodzajów cięć, gatunków panujących oraz klas i podklas wieku, bez uwzględniania gospodarstw. Do użytkowania przedrębego należy zaliczyć wielkość grubizny przewidzianej do pozyskania w ramach wykonywania trzebieży (TW, TP). Zgodnie z wytycznymi zawartymi w ZHL § 54 pkt. 4 nie należy projektować liczby nawrotów w czyszczeniach i trzebieżach. Z wyjątkiem drzewostanów zasiedlonych przez jemiolę, pilność zabiegów cięć pielęgnacyjnych nie będzie projektowana. W planie cięć pielęgnacyjnych należy ująć wszystkie drzewostany, w których niezbędne jest wykonanie cięć pielęgnacyjnych i trzebieży. Przy projektowaniu rozmiaru miąższościowego cięć przedrębnych uwzględnić przeciętną wielkość pozyskania w cięciach pielęgnacyjnych oraz przygodnych w ostatnim 10-leciu.

W użytkowaniu przedrębnym należy uwzględnić przewidywany rozmiar cięć sanitarnych z uwagi na zwiększające się zagrożenie ze strony jemioli i raka jodły. Proces ten należy

przeprowadzić wraz z wykonaną taksacją lasu, z zaewidencjonowaniem uszkodzenia drzewostanów.

Kwalifikowanie drzewostanów do zabiegów pielęgnacyjnych powinno być zawsze uzależnione od potrzeb drzewostanów, kierując się przy tym między innymi oceną zasobności, wskaźnika zadrzewienia, stanem drzewostanu, rozstrzygnięcia w tym względzie każdorazowo wymagać będą oceny potrzeb pielęgnacyjnych na gruncie.

Podczas projektowania zadań gospodarczych z zakresu pielęgnowania lasu należy różnicować powierzchnie przeznaczone do wykonania czyszczeń późnych i trzebieży wczesnych, wspierając się przy tym aktualnym Numerycznym Modelem Pokrycia Terenu.

Intensywność cięć przedrębnych musi być dostosowana do właściwości gatunków i przewidywanego osiągnięcia przez nie wieków rębności. Maksymalna, orientacyjna miąższość drewna do pozyskania w cięciach pielęgnacyjnych dla Nadleśnictwa zostanie zaproponowana na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG). Należy pamiętać, że przyjęty do planu rozmiar miąższościowy użytkowania przedrębnego może zostać zwiększony za zgodą Dyrektora Generalnego LP, bez konieczności sporządzania aneksu do planu urządzenia lasu, jednak jedynie w uzasadnionych przypadkach.

W ramach prowadzonej gospodarki leśnej zwiększane są zasoby drewna drzew martwych (leżanina oraz drzewa stojące). Przy wykonywanych zabiegach pielęgnacyjnych usuwane będą tylko te drzewa martwe, które zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia lub stwarzają zagrożenia dla trwałości lasu (tzw. posusz czynny).

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu.

a) odnowienia

- rozmiar planowanych odnowień należy dostosować do potrzeb stwierdzonych na gruncie, bez względu na planowany % poboru masy w cięciach rębnych, z uwzględnieniem już istniejących na gruncie odnowień z sadzenia lub zaewidencjonowanych odnowień naturalnych oraz przyjętego okresu odnowienia,
- koniecznym jest sporządzenie wykazu powierzchni, na których stwierdzono występowanie odnowień naturalnych - zgodnie z Zarządzeniem 58/2012 Dyrektora Generalnego LP z dnia 31 sierpnia 2012 r. w sprawie zaleceń w zakresie uznawania, ewidencjonowania i oceny odnowień naturalnych. Wykaz ten należy rozszerzyć o kolumnę:
  - „planowane zabiegi rębne i przedrębne” którą należy uzupełnić o kod planowanego zabiegu rębego lub przedrębnego.
  - „wskazania odnowieniowe” – którą należy uzupełnić o pow. planowaną do odnowienia/uznania w bieżącym PUL.

Naloty uznane przez Nadleśnictwo w poprzednim PUL 2016-2025 należy kwalifikować do warstwy PODR i nie należy ich wykazywać w ww. zestawieniu-

- rozmiar planowanych odnowień należy dostosować do etapu cięć rębnych oraz dynamiki powstawania odnowień,

- w drzewostanach zagospodarowanych rębniami stopniowymi z długim okresem nie należy projektować wskazówek odnowieniowych na areale przewyższającym stopień pokrycia powierzchni nalotem,
- należy przyjąć zasadę, że drzewostany budowane przez jodłę i/lub buka odnawiane są naturalnie, a rozmiar odnowień z sadzenia wynika z potrzeb wprowadzenia domieszek,
- w przypadku odnowień jodłowych, z uwagi na ich wolne tempo wzrostu w młodości, rozmiar planowanych odnowień w 10-leciu nie powinien być większy od stwierdzonego na gruncie pokrycia przez nalot tego gatunku.

b) poprawki, uzupełnienia i dolesiania

- powierzchnia planowanych poprawek i uzupełnień powinna być ustalona podczas prac lustracyjnych i uzgodniona z Nadleśnictwem.
- do dolesienia luk i przerzedzeń przeznaczać tylko luki o pow. większej od 0,10 ha, pod warunkiem uzasadnienia gospodarczego i braku przeciwwskazań ekologicznych.
- wyłączyć z dolesienia luk wszystkie powierzchnie podmokłe, zabagnione, z wysiękami wody lub z wodą zastoiskową.

Miejsca wybitnie wyróżniające się w drzewostanach (bagna, oczka wodne, młaki rumowiska i wychodnie skalne itp.) należy kwalifikować jako osobliwości przyrodnicze z jednoczesnym uwzględnianiem ich powierzchni przy projektowaniu zadań gospodarczych. Tzw. kępy ekologiczne (pozostawione nienaruszone fragmenty starodrzewu) należy ewidencjonować jako powierzchnie nie stanowiące wyłączeń taksacyjnych (pnsw).

c) podsadzenia produkcyjne

Podsadzenia produkcyjne projektować w drzewostanach o niskim stopniu zadrzewienia (0,6 i poniżej) i słabej wartości hodowlanej oraz w drzewostanach przedplonowych, nie przewidzianych do użytkowania rębnego lub przewidzianych do przebudowy.

d) zabiegi pielęgnacyjne

W zależności od okresu życia drzewostanu zostaną zaprojektowane zabiegi pielęgnacyjne:

- w okresie uprawy, pielęgnowanie przez ograniczenie wzrostu roślinności zielnej powinno być planowane w zasadzie przez pierwsze 5 lat wzrostu lub do momentu, kiedy roślinność konkurencyjna przestanie zagrażać uprawie.
- projektowanie CW w starszych uprawach i podrostach do czasu osiągnięcia zwarcia.

e) melioracje agrotechniczne

Na powierzchniach przeznaczonych do odnowienia, zalesienia, podsadzeń, dolesień należy zaprojektować melioracje agrotechniczne.

10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu, w tym ochrona przeciwpożarowa.

W trakcie prac urzędniowych zostaną zinwentaryzowane drzewostany wykazujące objawy uszkodzeń przez czynniki natury biotycznej i abiotycznej (zgodnie z § 39 IUL). Na mocy §39 pkt. 7 IUL wykonawca projektu PUL zastosuje uszczegółowienie dwóch głównych kategorii inwentaryzowanych uszkodzeń od OWADY i GRZYBY, na kategorie

szczegółowe, zgodnie z opisem zamieszczonym w części A pkt. 14 niniejszego protokołu.

Wykonawca przeprowadzi inwentaryzację drzewostanów porażonych przez jemiolę zgodnie z definicją przyjętą w pkt 14 części A protokołu. Inwentaryzacja drzewostanów uszkodzonych przez owady i grzyby zostanie wykonana z uszczegółowieniem zawartym w pkt. 14 części A protokołu.

Informacja o drzewostanach będących pod negatywnym wpływem jemioli szkodników wtórnych i pierwotnych sosny, a także innych ujawnionych w trakcie taksacji istotnych czynników szkodotwórczych, winna zostać uwzględniona podczas planowania użytkowania lasu, pod kątem czasowego i przestrzennego lokalizowania cięć.
Zainwentaryzowane uszkodzenia ze strony jemioli na jodle (aktualnie na podstawie IOL) inwentaryzowane są przez Nadleśnictwo wśród sprawców chorób.

Przy opracowywaniu zagadnień z ochrony lasu niezbędna będzie współpraca z personelem Nadleśnictwa, Zespołem Ochrony Lasu (ZOL) i RDLP w Krakowie. W oparciu o wyniki inwentaryzacji lasu, dane uzyskane z Nadleśnictwa oraz przekazane przez ZOL w Krakowie, będzie sporządzona mapa przeglądowa ochrony lasu (zgodnie z § 101 i 102 IUL).

Wykonawca projektu planu UL obowiązany będzie również opisać metody ochrony upraw i młodników (w tym przed zwierzyną płową).

Zagadnienia zagrożenia pożarowego opracowane będą w oparciu o:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów tj. z 27 kwietnia 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1065).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.07.2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U.2010.137.923)
- Rozporządzenie MSWiA z dnia 7.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,
- Instrukcję Ochrony Przeciwpożarowej Lasu zatwierdzoną do użytku służbowego w Lasach Państwowych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w dniu 23.12.2019 r.

Aktualnie Nadleśnictwo Limanowa zaliczone jest do III kategorii zagrożenia pożarowego, pomimo tego kategoria zagrożenia pożarowego zostanie ponownie ustalona w trakcie prac urzędzeniowych.

Informacje z zakresu ochrony lasu zamieszczone w elaboracie zostaną przedstawione do uzgodnienia z ZOL w Krakowie.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego lasu.

W trakcie prac urzędzeniowych należy zinwentaryzować obiekty i urządzenia turystyczne położone na terenie lasów lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, a następnie nanieść na mapę przeglądową zagospodarowania rekreacyjnego (zgodnie z § 108,109 IUL). Mapa zawierać będzie również, wskazane przez Nadleśnictwo istniejące obiekty rekreacyjne, edukacji ekologicznej, osobliwości turystyczne lub przyrodnicze, położone w sąsiedztwie lasów.

Przebieg istniejących ścieżek przyrodniczych i lokalizacja obiektów turystycznych musi być również uzgodniona z danymi przekazywanymi do DGLP, na potrzeby serwisu internetowego Bank Danych o Lasach.

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego.

Gospodarka łowiecka prowadzona jest w Nadleśnictwie w 12 obwodach łowieckich (6 polnych i 6 leśnych) dzierżawionych przez koła łowieckie.

Zgodnie z ustawą Prawo łowieckie stany liczebne określa się jako zagęszczenia (liczba sztuk na 1000 lub 100 ha w zależności od gatunku).

W trakcie podawania danych w nowym operacie (w analizie gospodarki przeszłej oraz rozdziale dotyczącym łowiectwa) należy operować danymi odnoszącymi się do zagęszczenia zwierzyny w obwodzie.

Wykonawca przedstawi do uzgodnienia wykaz poletek łowieckich pozostających na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo, które mają pozostać w utrzymaniu oraz tych, które mogą zostać zalesione. W projekcie PUL należy ująć w odrębne wydzielienia taksacyjne wszystkie zagospodarowane poletka łowieckie.

W oparciu o dane uzyskane w trakcie prac urzędniowych i dane Nadleśnictwa, należy sporządzić mapę przeglądową gospodarki łowieckiej, zawierającą infrastrukturę łowiecką, szkody od zwierzyny, granice obwodów łowieckich, ostoje zwierzyny, rejony hodowlane, drzewostany objęte zabiegami profilaktycznymi itp., w zależności od decyzji Nadleśniczego.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie UL zagadnień z zakresu infrastruktury nadleśnictwa.

Na podstawie danych posiadanych przez Nadleśnictwo oraz danych pozyskanych w toku lustracji terenowych, należy w elaboracie opisać stan elementów infrastruktury Nadleśnictwa, w tym infrastruktury drogowej, obiektów kubaturowych, urządzeń wodnych oraz infrastruktury technicznej.

Podczas posiedzenia Komisji uczestnicy spotkania poruszyli tematy niezwiązane bezpośrednio z nowym Planem Urządzenia Lasu, jednak mogące mieć wpływ na kwestie zagospodarowania turystycznego regionu i Nadleśnictwa. Dotyczyły one oznakowania miejsc turystycznych i ich wyposażenia, drożności szlaków turystycznych, projektu nowych szlaków i ścieżek oraz propozycji czytelniejszego oznakowania obszarów Natura 2000.

Wykonawca opíše również potrzeby w zakresie budowy, remontów i utrzymania obiektów infrastruktury, z uwzględnieniem posiadanych przez Nadleśnictwo: projektów docelowej sieci drogowej, Programu Gospodarowania Zasobami Lokalowymi Nadleśnictwa Limanowa do roku 2035; jak również potrzeb związanych z funkcjonowaniem urządzeń wodnych, turystyki i rekreacji.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej.

W elaboracie projektu PUL zostanie przedstawiona syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wraz z charakterystyką warunków ekonomicznych gospodarki leśnej i zestawieniem wskaźników tej gospodarki dla Nadleśnictwa (zgodnie z § 118 IUL – część I). Wykonawca projektu PUL przedstawi również orientacyjną prognozę spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania PUL.

Nie ma potrzeby wykonania ekspertyzy ekonomicznej w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej prowadzonej na podstawie planu urządzenia lasu.

15. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego.

Wykonawca projektu PUL przedstawi (zgodnie z § 123 IUL – część I) prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego podając orientacyjną, spodziewaną wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów Nadleśnictwa Limanowa.

16. Weryfikacja i aktualizacja Programu Ochrony Przyrody.

Program ochrony przyrody zostanie zaktualizowany w trakcie prac urzędzeniowych. Nowe dane zostaną uwzględnione w opisach taksacyjnych oraz na nowych mapach.

W Programie ochrony przyrody znajdzie się kompleksowy opis dotyczący poszczególnych form ochrony przyrody występujących na gruntach Nadleśnictwa, w tym informacje o występujących gatunkach podlegających ochronie ścisłej i częściowej, oraz gatunki i siedliska, dla których utworzono obszary Natura 2000. Opisane będą również ich wymagania, występujące znaczne zagrożenia oraz zalecenia dotyczące ochrony i zachowania zasobów przyrodniczych (tab. XXII i XXIII) w ramach gospodarki leśnej. POP zgodnie z § 110 IUL musi zawierać przepisy, obligatoryjne zadania z zakresu ochrony przyrody oraz wskazania ochronne (nieobligatoryjne), wynikające bezpośrednio z obowiązujących planów ochrony i planów zadań ochronnych, dla form ochrony przyrody znajdujących się na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

17. Wydruk map tematycznych.

Mapy tematyczne określone w części A, rozdziale 12. *Sporządzenie i wydruk map*, zostaną wykonane zgodnie z wytycznymi opisanymi w części III IUL, z dopuszczeniem modyfikacji poprawiającymi czytelność map.

18. Projekt wystąpienia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Limanowa.

W terminie 3 miesięcy od posiedzenia KZP Dyrektor RDLP w Krakowie wystąpi do RDOŚ w Krakowie z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości

Prognozy oddziaływania Projektu Planu Urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

Wykonawca projektu PUL sporządzi Prognozę oddziaływania na środowisko dla nowego projektu PUL na lata 2026–2035 wraz z załącznikami mapowymi, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn: Dz.U. z 2022 r. poz. 1029), uwzględniając „Ramowe wytyczne zmieniające ramowe wytyczne w sprawie zakresu szczegółowej prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dnia 18.08.2011 r.” (przesłane pismem Ministerstwa Środowiska zn. spr. DLP–I–0770–58/38208/13/ms z dnia 25.09.2013 r.) oraz uzgodnieniami z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Krakowie. Zapisy zawarte w uzgodnieniach będą umieszczone w SWZ w przetargu na wykonanie projektu Planu Urządzenia Lasu (w tym ww. Prognozy). Zawartość Prognozy określa art. 51 i 52 w/w ustawy oraz pisemne uzgodnienie zakresu i szczegółowości prognozy z RDOŚ.

Projekt wystąpienia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Limanowa.

Wniosek

Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Limanowa.

Na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. 46 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1094) zwracam się z prośbą o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko „Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Limanowa na okres 2026–2035 z zakresem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lubogoszcz.

Należy zauważyć, że „Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Limanowa na okres 2026-2035” pomimo, że jest planem z dziedziny leśnictwa, to nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Opracowanie nie zawiera także żadnych przedsięwzięć mogących zawsze oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10.09.2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839). Przedmiotowego dokumentu nie można zatem zakwalifikować do wskazanych w art. 46 ust. 1 pkt 1 i pkt 2. „Plan urządzenia lasu...” jest jednak dokumentem wymienionym w art. 46 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1094),

czyli innym niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, gdyż nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 i nie wynika z tej ochrony. Plan ten jednak zawierał będzie zakres zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lubogoszcz, który został już w swoim kształcie uzgodniony z RDOŚ w Krakowie oraz zatwierdzony przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Zgodnie z zapisem art. 7 ustawy z dnia 28.09.1991 r. o lasach (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1356), trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem ochrony lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych. Gospodarka leśna prowadzona według zasad określonych w art. 8 ustawy o lasach nie prowadzi do niszczenia siedlisk – może najwyżej wpływać na stan ich zachowania.

Na terenie Nadleśnictwa Limanowa znajdują się powierzchniowe i indywidualne formy ochrony przyrody:

a) cztery rezerваты przyrody: wszystkie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa:

- Kostrza,
- Luboń Wielki,
- Mogielica,
- Śnieżnica;

b) obszar chronionego krajobrazu:

- Południowomałopolski OChK,

c) siedem obszarów Natura 2000, obejmujących grunty w zarządzie Nadleśnictwa:

- Ostoja Gorczańska PLH120018,
- Luboń Wielki PLH120043
- Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego PLH120052,
- Uroczysko Łopień PLH120078,
- Lubogoszcz PLH120081,
- Łososina PLH120087,
- Tarnawka PLH120089,

a) 4 pomniki przyrody;

b) gatunki roślin i zwierząt podlegające ochronie prawnej; gatunki rzadkie ewidencjonowane są w SILP, natomiast gatunki częste umieszczone są na listach dostępnych w nadleśnictwie, zamieszczanej w formie wykazu w Programie ochrony przyrody (bez ujawniania szczegółowej lokalizacji w ogólnodostępnej dokumentacji).

Jednocześnie informuję, że Prognoza oddziaływania na środowisko będzie zgodna z art. 51 ww. ustawy.

Uwzględniając powyższe przedkładam propozycję zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Limanowa, w tym propozycję podziału Prognozy na rozdziały.

Tytuł opracowania:

„Prognoza oddziaływania na środowisko (dalej: POŚ lub Prognoza) projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Limanowa na lata 2026-2035”.

1. Wstęp.
2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym – o którym mowa w art. 51 ust. 2 pkt I, lit. e, ww. ustawy.
3. Wykaz stosowanych skrótów i pojęć – (wskazane ujednolicenie).
4. Informacje ogólne, wynikające z art. 51 ust. 2 pkt I, lit. a, b i d, ww. ustawy
5. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska i celów ochrony z punktu widzenia realizacji projektu PUL – wynikająca z art. 51 ust. 2 pkt 2, lit. a, b, c, d, ww. ustawy.
6. Przewidywane oddziaływanie projektu Planu na środowisko i obszary Natura 2000 – a w szczególności na cele i przedmioty ochrony, dla których wyznaczono na terenie Nadleśnictwa obszar Natura 2000, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2, lit. e, ww. ustawy. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu Planu będzie charakteryzowane przy wykorzystaniu macierzy. Charakterystyka ta zawiera również uzasadnienie dla przyjętych w macierzy wskaźników.
7. Działania ograniczające negatywny wpływ – zamieszczony zostanie opis zastosowanych w projekcie PUL i przewidywanych do zastosowania w trakcie jego realizacji, rozwiązań w ramach gospodarki leśnej mających na celu zapobieganie lub ograniczenie potencjalnie negatywnych lub potencjalnie znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko, a w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3, ww. ustawy.
8. Powiązania z innymi prognozami oddziaływania na środowisko – informacja o sporządzonych wcześniej prognozach oddziaływania na środowisko w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa (w tym do planów zagospodarowania przestrzennego lub programów rozwoju obszarów wiejskich) oraz o ich powiązaniach z projektem PUL, zgodnie z art. 52 ust. 2, ww. ustawy.
9. Propozycje w sprawie przewidywanych metod oraz częstotliwość i analizy skutków realizacji postanowień projektu PUL – o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt I, lit. c, ww. ustawy, nazywanej też w art. 55 ust. 3 pkt 5 i art. 55 ust. 5, ww. ustawy – monitoringiem skutków realizacji postanowień przyjętego projektu PUL w zakresie oddziaływania na środowisko.
10. Wnioski końcowe – w których określone zostanie czy projekt Planu może zostać przedłożony do zatwierdzenia, gdyż nie stwierdzono jego znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000.
11. Literatura.
12. Załączniki – zawierający kopie dokumentacji np. notatek, porozumień itp.

Proponuję, aby Prognoza oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko była narzędziem pozwalającym ukierunkować przedmiotowy Plan na ochronę ekosystemów przyrodniczych, zmniejszając ryzyko konfliktów pomiędzy zadaniami hodowlano–ochronnymi, a wymogami ochrony środowiska i oczekiwaniami społeczności lokalnej.

Do sporządzenia POŚ będzie wykorzystana publikowana wiedza naukowa, istniejąca dokumentacja planistyczna i publikowane, dostępne, potwierdzone inwentaryzacje z zakresu ochrony przyrody, w tym dane zawarte w Standardowych Formularzach Danych (SDF), dla obszarów Natura 2000 oraz dane przekazane przez RDOŚ w Krakowie.

Przy sporządzaniu Prognozy będą zastosowane metody eksperckie z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy wg załącznika nr 1–4 „Ramowych wytycznych ...”, co przede wszystkim dotyczy określania przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko ustaleń projektu PUL w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa Limanowa, w odniesieniu do celów i przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono na terenie Nadleśnictwa obszar Natura 2000. W POŚ projektu PUL będą opisane zastosowane metody.

W celu scharakteryzowania stanu środowiska, aktualnego w okresie sporządzania POŚ oraz przewidywanego po 10 latach obowiązywania PUL, sporządzone zostaną odpowiednie tabele i zestawienia porównawcze oraz stosowne analizy, odrębnie dla lasów całego Nadleśnictwa oraz oddzielnie dla obszaru Natura 2000, wyznaczonego w granicach gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Limanowa.

Na potrzeby wykonania macierzy, o których mowa powyżej będą przeanalizowane zestawienia, proponowane w załączniku nr 5 „Ramowych wytycznych ...”. Prowadzone analizy powinny udzielić odpowiedzi odnośnie do możliwości zachowania siedlisk i utrzymania zajmowanej przez nie powierzchni, w okresie obowiązywania PUL dla gatunków będących przedmiotem ochrony wymienionych w SDF.

Plan Urządzenia Lasu nie określa terminów wykonania poszczególnych zabiegów. Jednakże ze względu na potrzebę ochrony gatunków w szczególności będących przedmiotem ochrony w obszarze, będą przeanalizowane i wskazane optymalne terminy wykonania planowanych działań.

W POŚ będą też przywołane lub powtórzone analizy i wnioski wynikające z POP, odrębnie dla obszaru Natura 2000, w tym:

- wykazy chronionych i rzadkich gatunków; gatunki wymienione w załącznikach nr 2–4 jako dane wrażliwe przedstawione będą wyłącznie na mapach; warstwy lokalizacji przedmiotów ochrony udostępniane są właściwym organom,
- zestawienia drzewostanów według grup wiekowych, bogactwa gatunkowego, pochodzenia oraz budowy piętrowej,

- zestawienia powierzchni drzewostanów wg form degradacji lasu: borowacenie, monotypizacja, neofityzacja wraz z opisem projektowanych działań minimalizujących te zjawiska.

Ocena skutków realizacji Planu Urządzenia Lasu w zakresie oddziaływania na środowisko dokonywana będzie na podstawie:

1. Kontroli funkcjonalnej Nadleśnictwa.
2. Kontroli funkcjonalnej i instytucjonalnej służb RDLP w Krakowie.
3. Kontroli problemowych Inspekcji LP z zakresu ochrony przyrody.

Ocena całościowa skutków realizacji PUL, do czasu wprowadzenia odpowiednich przepisów prawa, dokonywana będzie na koniec okresu obowiązywania PUL, w oparciu o dane inwentaryzacyjne nowego projektu PUL.

Sporządzili:

Zaakceptował:

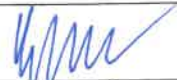
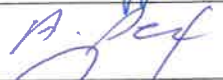

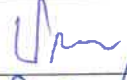

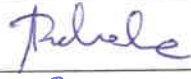

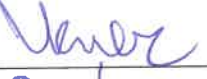

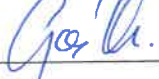

**Lista obecności na Komisji Założeń Planu
w dniu 19 października 2023 r.
dla projektu planu urządzenia lasu na lata 2026-2035
dla Nadleśnictwa Limanowa**

Lp	Imię i nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
1	MICHAŁ BOSI	RDCP w KRAKOWIE	2-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej	Gosił.
2	Małgorzata Buda	RDCP w Krakowie	Naczelnik ZO	Buda
3	JAROSŁAW PALUCH	RDCP KRAKÓW	MACZELNIK ZO	Paluch
4	Barthomiej Rys	RDCP w Krakowie	Sp. SL	Rys
5	Zdzisław Spindel	BULLIŁ Kraków	Dyr. Oddziału	Spindel
6	Grażyna Wrona	Stanowisko Paiękowskiego w Limanowie	inspektor	Wrona
7	Janusz Kujawa	Nadleśnictwo Limanowe	nadleśniczy	Kujawa
8	Andrzej Peł	Nadleśnictwo Limanowe	Zastępca nadleśniczego	Peł
9	DARIUSZ SZMIGIEL	RDCP w KRAKOWIE	GL. SPEC. SL	Szmigiel
10	TOMASZ LUKSA	RDCP w KRAKOWIE	SPECJALISTA SL	Luksa
11	Paweł Jurek	Nadleśnictwo Limanowe	leśnik	Jurek
12	Agnieszka Bielawska	ZOL w Krakowie	gl. spec. SL	Bielawska
13	Magdalena Tomaszewska	Nadleśnictwo Limanowe	St. Spec. SL ds. zagospodarowania lasu	Tomaszewska
14	Piotr Roms	Nadleśnictwo Limanowe	Juzymów-Nadczaj	Roms
15	Leszek Banasi	Nadleśnictwo Limanowe	Juzymów	Banasi
16	Anna Hryciuk	RDCP Kraków	Specjalista	Hryciuk
17	Andrzej Ruchala	RDCP Kraków WST Stary Sącz	St. inspektor	Ruchala
18				

LISTA OBECNOŚCI

Komisja Założeń Planu

Nadleśnictwo Limanowa dnia 19.10.2023 r. godzina 10⁰⁰

Lp.	Imię i Nazwisko	Instytucja	Podpis
1.	Janusz Krywult	Nadleśniczy	
2.	Andrzej Pec	Z-ca Nadleśniczego	
3.	Leszek Banaś	Inżynier Nadzoru	
4.	Piotr Rams	Inżynier Nadzoru	
5.	Paweł Twaróg	Leśniczy	
6.	Magdalena Tomaszewicz	St. Specjalista	
7.	Grzegorz Wrona	Starostwo Powiatowe w Limanowej	
8.	Zdzisław Spendel	BULiEL o/krośno	
9.	Agnieszka Bielewska	ZOL w Krakowie	
10.	MARCELAW CICHORZ	KASINA WIELKA RADNY SŁĘCKI	
11.	RADAL KUBOLICZ	Rodny Rody Gminy Mazowiec Dolny	
12.	Jakub Wójcik	RDOS Krosno WLSI Stary Sącz	
13.	Andrzej Ruchta	RDOS Krosno WLSI Stary Sącz	
14.	Michał Goń	RDLP w Krosno	
15.	Piotr Rams		
16.	DARIUSZ SZMIGIEL	RDLP w KRAKOWIE	
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			

Nadleśnictwo Limanowa - rejestr drzewostanów porażonych przez jemiolę jodłową sporządzony przez nadleśnictwo w 2023 roku

Jemiola 2023 - inwentaryzacja 2023				
Leśnictwo	Adres leśny	Powierzchnia całkowita [ha]	Powierzchnia uszkodzona [ha]	Stopień uszkodzenia
JAWORZ	03-11-1-01-11-a-00	15,05	15,05	1
	03-11-1-01-11-b-00	18,69	18,69	1
	03-11-1-01-17-a-00	5,04	5,04	2
	03-11-1-01-18-h-00	1,62	1,62	2
	03-11-1-01-19-a-00	10,51	10,51	1
	03-11-1-01-19-k-00	0,91	0,91	1
RAZEM JAWORZ:		51,82	51,82	
KOSTRZA	03-11-1-02-21-a-00	13,34	7,00	2
	03-11-1-02-21-c-00	4,77	4,00	2
	03-11-1-02-22-a-00	3,72	3,00	3
	03-11-1-02-22-f-00	2,50	2,00	2
	03-11-1-02-23-b-00	3,53	3,00	2
	03-11-1-02-23-c-00	2,82	2,00	2
	03-11-1-02-23-g-00	8,69	8,00	3
	03-11-1-02-24-a-00	11,77	2,00	3
	03-11-1-02-25-b-00	7,72	7,00	3
	03-11-1-02-25-c-00	1,69	1,00	3
	03-11-1-02-25-l-00	4,94	3,00	2
	03-11-1-02-26-a-00	8,67	5,00	2
	03-11-1-02-27-a-00	24,14	10,00	1
	03-11-1-02-27-b-00	1,28	1,00	2
	03-11-1-02-28-a-00	4,65	4,00	1
	03-11-1-02-28-b-00	6,44	5,00	1
	03-11-1-02-28-c-00	17,41	8,00	1
	03-11-1-02-29-f-00	2,54	2,00	2
	03-11-1-02-29-j-00	2,71	2,00	1
	03-11-1-02-30A-a-00	9,26	8,00	1
	03-11-1-02-30-g-00	7,91	6,00	1
	03-11-1-02-32-c-00	9,17	5,00	1
	03-11-1-02-34-b-00	17,28	8,00	1
	03-11-1-02-34-c-00	8,50	5,00	1
	03-11-1-02-35-c-00	4,22	4,00	2
	03-11-1-02-35-f-00	7,08	3,00	2
	03-11-1-02-35-h-00	8,67	7,00	1
	03-11-1-02-36-a-00	5,07	3,00	2
	03-11-1-02-41-b-00	4,49	3,00	2
	03-11-1-02-41-f-00	12,11	5,00	1
	03-11-1-02-42-d-00	7,13	7,00	3
	03-11-1-02-42-f-00	5,36	2,00	1
	03-11-1-02-44-g-00	4,31	4,00	3
	03-11-1-02-44-i-0	7,01	7,00	3
	03-11-1-02-44-o-00	4,19	4,00	3
	03-11-1-02-45-f-00	11,79	10,00	3
	03-11-1-02-45-g-00	1,98	1,00	3
	03-11-1-02-46-m-00	1,99	1,00	3
	03-11-1-02-48-a-00	8,21	5,00	2
	03-11-1-02-48-d-00	6,03	4,00	2
03-11-1-02-50-h-00	4,94	3,00	1	
RAZEM KOSTRZA:		290,03	184,00	

OSTRA	03-11-1-05-100-h-00	3,91	3,91	3
	03-11-1-05-100-i-00	9,89	9,89	1
	03-11-1-05-101-a-00	6,11	6,11	2
	03-11-1-05-101-b-00	12,09	12,09	2
	03-11-1-05-102-a-00	8,50	8,50	2
	03-11-1-05-102-b-00	8,73	8,73	2
	03-11-1-05-103-a-00	10,04	10,04	2
	03-11-1-05-103-b-00	3,40	3,40	2
	03-11-1-05-104-a-00	14,80	14,80	2
	03-11-1-05-104-c-00	2,09	2,09	2
	03-11-1-05-105-b-00	10,00	10,00	1
	03-11-1-05-105-c-00	7,48	7,48	2
	03-11-1-05-106-a-00	8,37	8,37	1
	03-11-1-05-106-b-00	15,49	15,49	1
	03-11-1-05-87-b-00	29,76	2,00	3
	03-11-1-05-88-a-00	5,17	5,17	2
	03-11-1-05-88-b-00	9,67	1,00	3
	03-11-1-05-88-d-00	14,87	1,50	3
	03-11-1-05-93-a-00	14,69	14,69	2
	03-11-1-05-93-c-00	3,92	3,92	2
03-11-1-05-94-b-00	1,97	1,97	2	
RAZEM OSTRA:		200,95	151,15	
LUBOGOSZCZ	03-11-1-07-295-a-00	11,21	4,00	1
	03-11-1-07-295-b-00	26,58	26,58	1
	03-11-1-07-297-a-00	6,01	6,00	1
RAZEM LUBOGOSZCZ:		43,80	36,58	
RAZEM NADLEŚNICTWO:		586,60	423,55	

Nadleśnictwo Limanowa - rejestr drzewostanów porażonych przez raka jodły sporządzony przez nadleśnictwo w 2023 roku

Rak jodły 2023 - inwentaryzacja 2023					
Leśnictwo	Adres leśny	Powierzchnia całkowita [ha]	Powierzchnia uszkodzona [ha]	Stopień uszkodzenia	Kategoria
Łopień	03-11-1-03-59-d-00	3,65	0,30	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-03-65-a-00	15,75	0,20	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-03-73-a-00	18,28	1,00	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-03-74-c-00	12,49	1,00	2	DRZ.PATO<=20
RAZEM ŁOPIEŃ:		50,17	2,50		
Skalne	03-11-1-04-130-a-00	30,91	0,20	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-04-135-c-00	6,64	0,30	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-04-136-b-00	37,20	0,50	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-04-142-g-00	16,86	0,20	1	DRZ.PATO<=20
RAZEM SKALNE:		91,61	1,20		
Ostra	03-11-1-05-86-g-00	17,06	17,06	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-87-a-00	8,07	8,07	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-87-c-00	3,67	3,67	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-88-a-00	5,17	5,17	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-92-a-00	5,09	5,09	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-92-b-00	2,61	2,61	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-92-c-00	3,98	3,98	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-92-d-00	12,59	12,59	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-93-a-00	14,69	14,69	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-94-a-00	6,20	6,20	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-95-a-00	3,42	3,42	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-95-c-00	6,22	6,22	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-105-b-00	10,00	10,00	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-106-c-00	4,04	4,04	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-115-c-00	3,87	3,87	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-115-f-00	8,04	8,04	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-116-a-00	13,82	6,91	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-119-b-00	5,71	5,71	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-120-a-00	10,71	10,71	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-05-121-c-00	16,66	16,66	1	DRZ.PATOG>20
03-11-1-05-122-b-00	5,76	5,76	1	DRZ.PATOG>20	
03-11-1-05-122-c-00	12,79	5,00	1	DRZ.PATOG>20	
03-11-1-05-123-a-00	3,16	3,16	1	DRZ.PATOG>20	
03-11-1-05-123-b-00	13,62	9,53	1	DRZ.PATOG>20	
03-11-1-05-124-a-00	4,44	3,55	1	DRZ.PATOG>20	
RAZEM OSTRA:		201,39	181,71		
Gorc	03-11-1-06-281-d-00	2,41	0,13	2	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-06-282-h-00	6,10	0,91	2	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-06-289-g-00	9,23	4,00	2	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-06-282-g-00	1,81	0,50	1	DRZ.PATO<=20
RAZEM GORC:		19,55	5,54		

Mogielica	03-11-1-08-209-b-00	5,14	5,14	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-209-d-00	3,72	3,72	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-209-f-00	4,53	4,53	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-212-b-00	11,06	11,06	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-222-c-00	23,34	23,34	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-223-b-00	8,40	8,40	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-223-c-00	24,78	24,78	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-226-a-00	5,18	5,18	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-226-b-00	17,81	17,81	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-227-a-00	9,19	9,19	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-227-c-00	13,00	13,00	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-228-c-00	8,23	8,23	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-229-a-00	10,89	10,89	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-230-c-00	6,26	6,26	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-231-a-00	12,08	12,08	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-231-b-00	10,32	10,32	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-232-a-00	5,01	5,01	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-232-h-00	3,74	3,74	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-233-f-00	13,97	13,97	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-08-238-d-00	7,55	7,55	1	DRZ.PATOG>20
03-11-1-08-239-c-00	8,32	8,32	1	DRZ.PATOG>20	
03-11-1-08-240-a-00	9,58	9,58	1	DRZ.PATOG>20	
03-11-1-08-240-c-00	11,45	11,45	1	DRZ.PATOG>20	
03-11-1-08-241-a-00	24,48	24,48	1	DRZ.PATOG>20	
RAZEM MOGIELICA:		258,03	258,03		
Kiczora	03-11-1-09-290-a-00	25,18	25,18	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-09-294-a-00	10,45	10,45	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-09-325-c-00	20,35	20,35	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-09-328-l-00	2,93	2,93	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-09-329-c-00	7,22	7,22	1	DRZ.PATOG>20
	03-11-1-09-260-a-00	16,64	8,00	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-09-260-c-00	9,11	9,11	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-09-274-d-00	5,17	5,17	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-09-291-b-00	9,18	9,18	1	DRZ.PATO<=20
	03-11-1-09-294-b-00	8,35	4,00	2	DRZ.PATO<=20
03-11-1-09-294-c-00	14,66	14,66	1	DRZ.PATO<=20	
RAZEM KICZORA:		129,24	116,25		
RAZEM NADLEŚNICTWO:		749,99	565,23		